

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΔΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1957 | ΑΡΙΘ. 22

ΑΣ ΓΙΝΗ ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ

Προσφάτως επεσκέφθη τὴν Πρωτεύουσάν μας κινηματογραφικὸν ἄστρον, τοῦ ὁποίου τὰ καλλιτεχνικὰ προσόντα δὲν ἦτο ἡ ἐμψυχοῦσα ἀνωτέρα πνοή τῆς Τέχνης· ἀλλ' ἀπλῶς ὁ ἐντυπωσιακὸς καὶ ἐμπρηστικὸς πληθωρισμὸς τῆς θηλυκότητός του, τὴν ὁποίαν ἐπεδείκνυε παντοῦ ὅπου ἐνεφανίζετο, μὲ ἀπαράδεκτον καὶ αὐτόχρημα ἀφόρητον προκλητικότητα. Καὶ μετεβλήθη—ἐπὶ τῇ ἀφίξει της—τὸ ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ εἰς κυματίζουσαν ἀνθρωποθάλασσαν. Καὶ παντοῦ ὅπου ἐσημειοῦτο ἡ παρουσία της, παρετηρεῖτο τόσον πυκνὴ συρροή ἐξάλλων καὶ παραληρούντων θανμασῶν, ὥστε διεκόπτετο συχνάκις ἡ συγκοινωνία. Καί, ὡς ἦτο ἐπόμενο, τὰς στήλας τῶν πλείστων ἐφημερίδων μας κατέκλυσαν—ἐπὶ ἡμέρας συνεχεῖς—περιγραφαὶ καὶ ἀφηγήσεις τῶν ἐμφανίσεων καὶ τῶν ἐκδηλώσεών της, αἱ ὁποῖαι ἀπέπνεον, ἀτυχῶς, τελματώδη ἀπόπνοιαν καὶ ἐνίοτε ἠθικὴν δυσσομίαν.

*

Πρὸ ὀλίγων ἐπίσης ἡμερῶν συνελήφθη καὶ παρεπέμφθη εἰς δίκην ξένη χορεύτρια. Καθ' ὅσον ἐνεφανίζετο πρὸ τοῦ κοινοῦ, εἰς νυκτερινὸν κοσμικὸν κέντρον, ἐντελῶς γυμνὴ καὶ μὴ φέρουσα, ὡς ἀνεγράφη, ἄλλο ἔνδυμα εἰμὴ μόνον τεμάχιον χρυσοῦφάντου ὑφάσματος, μικροτέρων διαστάσεων τοῦ φύλλου τῆς συκῆς. Ἡ χορεύτρια αὐτὴ προέβαιεν εἰς λίαν προκλητικὴν ἐπίδειξιν τοῦ ἀνηθικοῦ νέου χοροῦ «στρήπ-τήζ» μὲ ἀσέμνους κινήσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔλειπε πᾶσα αἰδώς. Κ' ἐξεπορεύοντο ἐξ αὐτῶν ἀναίσχυντος προκλητικότης καὶ ἀχαλίνωτοι ἱμεροὶ, δημιουργομένου μεταξὺ τῶν θεατῶν ἀληθοῦς πανδαιμονίου.

Τὴν παρελθοῦσαν ἐπιπροσθέτως ἑβδομάδα εἰς τὸν συνοικισμὸν τοῦ Πυριτιδοποιείου νεαρὸς ἕγγαμος ἀδελφὸς ἐφόνευσε τὴν νεαρὰν καὶ ἕγγαμον ἐπίσης ἀδελφήν του. Διότι αὕτη εἶχεν ἐντελῶς ἀδικαιολογήτως ἐγκαταλείψει τὴν συζυγικὴν στέγην καὶ τὸ νήπιον τέκνον της, διάγουσα βίον ἔκλυτον. Καὶ ὡς ἀνεκοινώθη, τόση ἦτο ἡ ἠθικὴ της ἐκτροπή, ὥστε ἐφωτογραφίζετο γυμνὴ καὶ διένεμε κατόπιν τὰς φωτογραφίας της εἰς ἀνάμνησιν τῶν προχείρων γνωριμιῶν της. [Εἰς δὲ τὰς νοουθεσίας τῶν οἰκειῶν της ἀπήντα ἰταμῶς «ὅτι εἶναι ὀπισθοδρομικοὶ» καὶ «ὅτι θὰ κἀνὴ τὸ κέφι της».

*

Κ' ἐρωτῶμεν καθηκόντως. Ποῖος λοιπὸν πταίει δι' ὅλα αὐτὰ καὶ διὰ τὸν προφανῆ αὐτὸν ἐκτραχηλισμὸν; Ποῖα εἶναι τὰ αἷτια; Καὶ ποῖαι αἱ ἀφορμαί; Ὅπως μᾶς βεβαιοῖ εἰς μίαν ἀγωνιώδη της ἐκκλήσιν «ἡ ὀργάνωσις τῶν πολυτέκνων Ἑλλάδος» αἴσθημα «ἠθικῆς ἀσφυξίας» δημιουργεῖται συνεχῶς γύρω μας· καὶ κατέχονται οἱ δυστυχεῖς γονεῖς ἀπὸ «ἀληθῆ τρόμον διὰ τὴν ἠθικὴν ὑπόστασιν τῶν τέκνων τους».

Θὰ ἀνεχώμεθα λοιπὸν νὰ διαπαιδαγωγῆται κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἡ νεότης μας; Τὰ ξένα ἦθη, οἱ ξένοι πολιτισμοὶ καὶ τὰ ἀλλότρια ἔθιμα θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι οἱ φορεῖς καὶ τὰ πρότυπα τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς μας; Καὶ ἕως πότε θὰ διαβιβρῶσκονται καὶ θ' ἀποχρωματίζονται ὅλαι αἱ τίμαι παραδόσεις μας καὶ ὅλα τὰ πατροπαράδοτα Ἑθνικά μας βιώματα;

*

Τοῦτο λοιπὸν εἶναι πολιτισμὸς; Καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας; Ὅχι, ἀπαν-

τῶμεν. Μυριάκις ὄχι! Οὐδέποτε εἶναι δυνατόν νὰ ταυτισθῆ ἡ ὑψηλὴ ἔννοια τῆς ἐλευθερίας μὲ τὴν ρυπαρὰν ἀσυδοσίαν πράξεων καὶ ἐνεργειῶν. Οὔτε μὲ τὴν πολύδιδον λατρείαν τοῦ Μαμωνᾶ. Οὔτε μὲ τὸν ἀσυγκράτητον αἰσθησιασμόν. Οὔτε μὲ τὴν πιθηκίζουσαν μίμησιν παντὸς ξένου καὶ ὀθνείου.

Ἐλευθερία εἶναι ἡ τραγικὴ εὐθύνη τῆς ἐπιλογῆς, εἰς πᾶσαν δεδομένην στιγμήν, τοῦ ἀνάντους δρόμου τῆς ἀρετῆς. Εἶναι ἡ χρηστή συνείδησις, πὺν ἀνέρχεται ἐκουσίως πρὸς τὸν μαρτυρικὸν τῆς Γολγοθᾶν. Εἶναι ἀκόμη ἡ βαθεῖα συναίσθησις, ὅτι εἴμεθα «εἰκὼν καὶ ὁμοίωσις» τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτι οὐδὲν ἔχομεν νὰ ὠφελῆθῶμεν «ἐὰν ὄλον τὸν κόσμον κερδίσωμεν, ἀπολέσωμεν ὁμῶς τὴν ψυχὴν μας».

*

Πολλὰ εἶναι αἱ γύρω μας φθοροποιοὶ ἐπιδράσεις ἐπὶ τοῦ Ἐθνικοῦ μας χαρακτήρος. Πολλὰ τὰ αἷτια τῆς ἠθικῆς μας ὑποτονίας. Καὶ πολλοὶ οἱ σπορεῖς τοῦ ἀποχρωματισμοῦ μας. Καλόπιστοι καὶ μὴ. Κυρίως ὁμῶς εἶναι ἡ ξενολατρικὴ διανοητικότης τῶν ἀνωτέρων στρωμάτων. Καὶ αἱ καταψύχουσαι καὶ ἀπονεκροῦσαι πνοαὶ τῶν στεππῶν. Διότι ἀδιάλειπτος καὶ ὠργανωμένη εἶναι ἡ ἐπίθεσις τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἐσχάτως δὲ μάλιστα, μὲ τὰς κραυγαλέως διαλαλουμένας τεχνικὰς του ἐπιδόσεις, ὑπερεπληθύνθη αὐτὴ. Καὶ πολλὴ εἶναι ἡ ἄγρια τῶν ἀφελῶν. Καὶ εἶναι θαῦμα ἀληθῶς ἡ ἀνθεκτικότης τοῦ λαοῦ μας. Καὶ ἡ ἀπαρασάλευτος ἐμμονὴ του εἰς τὴν θεοχάρακτον Ἐθνικὴν μας πορείαν.

*

Πρέπει ὁμῶς νὰ ἐννοήσωμεν καλῶς ὅλοι, ὅτι εὐρισκόμεθα τοποθετημένοι εἰς τὰ μεσόμφορα τῆς Γῆς. Καὶ ὅτι ἡ φωτόλουστος αὐτὴ χώρα μας εἶναι τὸ γεωγραφικὸν καὶ τὸ πνευματικὸν «σταυροδρόμι» τῆς Οἰκουμένης.

Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων ἐδῶ κατέφθασαν ὅλοι αἱ Νηρηίδες Ἰδέαι. Καὶ ὅλοι οἱ πολιτισμοί. Καὶ ἐδῶ ἀνεκράθησαν καὶ ἀνεξυμώθησαν διὰ τῆς συζητήσεως καὶ διὰ τῆς ἐρεῦνης. Καὶ χειραγωγούμεναι ἀπὸ τὸν φωτεινὸν Ἑλληνικὸν στοχασμὸν ἐστεγάσθησαν εἰς τοὺς σηκοὺς τῶν ναῶν. Καὶ ἀνῆλ-

θον πάμφωτοι εἰς τὰ ἀετώματά τους. Διὰ νὰ ἐξορμήσουν ἐκεῖθεν καὶ νὰ καταλάβουν τὸ πνευματικὸν Πάνθειον τῆς Γῆς. Καὶ ἡμεῖς πρῶτοι ἐδέχθημεν τὴν ἀκτινοβολίαν τοῦ ἄστρου τῆς Βηθλεέμ. Καὶ πρῶτοι ἡμεῖς ἐκηρύξαμεν διὰ τῆς γλώσσης μας τὸν Ἐσταυρωμένον Χριστόν.

Καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τὸν πολιτισμὸν μας. Καὶ νὰ πιστεύωμεν ἀκόμη, ὅτι ἐὰν ὑπάρχη προορισμὸς εἰς τὸν κόσμον μας αὐτόν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι οὗτος ξένος καὶ ἀλλότριος πρὸς τὴν Ἑλληνοχριστιανικὴν μας παράδοσιν.

*

Λέγεται, ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἔδωκε ποτε εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὸν ἐξῆς χρησμόν. «Εἰ θέλετε ἀγαθοὺς ἀνδρας ἐν τῇ πόλει ὑμῶν γενέσθαι, ἐμβάλλετε τὸ κάλλιστον τοῖς ὡσὶ τῶν παίδων». Καὶ τὸ κάλλιστον τοῦτο εἶναι αἱ τίμαι Ἐθνικαί μας Παραδόσεις καὶ ἡ τρισαγία μας Ὁρθοδοξία, τῶν ὁποίων φρουρὸς ἀκόμητος ἔχει ταχθῆ ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία. Ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τὴν θερμαίνουσαν καὶ φωτίζουσαν λυχνίαν τῆς, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ πλανηθῶμεν ὡς νυκτοβάται εἰς ἀβάτους καὶ ἐρήμους. Καὶ ὅτι τελικῶς θὰ προσχωθῶμεν μέσα εἰς τὴν δύσοσμον ἰλὸν κακοδόξων θεωριῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπεργάζονται τὴν ἀμαύρωσιν τῆς φωτομόρφου εἰκόνας, τὴν ὁποῖαν -μὲ ὠκεανὸς αἱμάτων- ἀνεστηλώσαμεν πρὸς κοινὸν θανμασμόν.

*

Ἄς συνέλθωμεν. Καὶ ἄς ὁμονοήσωμεν. Καὶ ἄς ἐνωθῶμεν ἀδελφικῶς εἰς κοινὴν προσπάθειαν. Ὁ Μακαριώτατος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μας ὠμίλησεν ἤδη, σαφῶς -σαφέστατα, περὶ τῆς ἐπικρατούσης ἠθικῆς κρίσεως. Κ' ἐζήτησεν τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας.

Καὶ ἄς γίνῃ κοινὴ πίστις καὶ κοινὴ συνείδησις τῆς πάσης φύσεως Ἠγεσίας μας, ὅτι μὲ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς ἁγίας μας Ἐκκλησίας ἐνισχύεται καὶ ἀνδροῦται τὸ Ἔθνος μας.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. { Πρωτ. 1717
 Διεκπ. 1019 Ἀθήνησι τῇ 23ῃ Ὀκτωβρίου 1957

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 918

Πρὸς
 τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει, ὅτι διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 3772/1957 «Περὶ παρατάσεως ὑπηρεσίας Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων, καθορισμοῦ χρόνου ἐνάρξεως καὶ λήξεως ὑπηρεσίας τῶν, ὑποβολῆς προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐνθιμίσεως Ἐκκλησιαστικῶν τινῶν ζητημάτων» (Φ.Ε.Κ. 203, τεύχος Πρώτον, 12-10-1957), ἐν ἀρθρῷ 1 καθορίζονται ὅτι «ἡ διάρκεια τῆς τριετοῦς ὑπηρεσίας τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων ἀρχεται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου καὶ λήγει τὴν 31 Δεκεμβρίου, ἡ δὲ ἐγκατάστασις τούτων γίνεται τὴν 1 Ἰανουαρίου, ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας τῶν κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος διορισμένων Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων παρατείνεται μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1957», ἡχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ παρακαλέσῃ ἡμᾶς, ὅπως, εὐθὺς ἅμα τῇ λήψει τῆς παρούσης Ἐγκυκλίου, προβῆτε εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν, κατὰ τὸ ἀρθρον 13 τοῦ Α. Ν. 2200/

1940, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 1095/1942, ἐκ μέρους τῶν Προέδρων τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων εἰς ἡμᾶς ὑποβολὴν καταλόγων λαϊκῶν, πρὸς διορισμὸν αὐτῶν, συναφδὰ τῷ ὡς ἂνω Νόμῳ, ὡς Ἐκκλησιαστικῶν Συμβούλων, τακτικῶν καὶ ἀναπληρωματικῶν, τῶν ὁποίων ἡ τριετής θητεία ἀρχεται ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1958, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπ' ἀριθμ. 3772/57 Νομοθετικὸν ὡς ἂνω Διάταγμα. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἰδιαίτερος ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν ἡμῶν, ὅπως αὐστηρῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως τηρηθῇ ἡ ἐν προκειμένῳ διάταξις τοῦ Ν. Διατάγματος 1095/1942, τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως: «Ἐνοεῖται διατελέσαντες ἐπὶ δύο συνεχεῖς τριετίας μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, διορισθέντες εἴτε ὑπὸ τοῦ Μ. Συμβουλίου, εἴτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Θερησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, δὲν δύνανται νὰ ἐπαναδιορισθῶσιν ὡς τοιοῦτοι».

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος, Πρόεδρος
 † Ὁ Χαλκίδος Γρηγόριος
 † Ὁ Ζακύνθου Χρυσόστομος
 † Ὁ Κορινθίας Προκόπιος
 † Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος
 † Ὁ Κασσανδρείας Καλλίνικος
 † Ὁ Σεβρίων καὶ Κοζάνης Κωνσταντῖνος
 Ὁ Ἀρχιερατὸν Ἀρχιγραμματεὺς
 Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Θέμελης

ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1833·1900 ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΩΣ ΣΥΝΟΔΙΚΟΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (*)

1840 - 1841

Ἀργολίδος Κύριλλος Πρόεδρος, Ὑδρας Γεράσιμος, Σελλασίας Θεοδώρητος, Θήρας Ζαχαρίας, καὶ Φωκίδος Νεόφυτος, Μέλη, με ἀναπληρωματικὰ τοιαῦτα, τοὺς Ἀττικῆς Νεόφυτον καὶ πρ. Ἡλείας Ἰωάνν³².

Ἐν προκειμένῳ δέον νὰ ἐπέλθωσιν αἱ κάτωθι διορθώσεις.

1) Ἐν σελ. 168 τῆς Συλλογῆς Γιαννοπούλου, ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμένου ὀνόματος τῆς Ἐπισκοπῆς «Κεφαλληνίας», νὰ γραφῇ τὸ ἀληθές «Σελλασίας».

2) Ἐν Συνοδικῇ ἐγκυκλίῳ, ὑπ' ἀριθ. 9393/109 τῆς 12 Μαρτίου 1841 υπογράφει ὡς Ὑδρας ὁ Θεόκλητος³³, ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «Ὑδρας Γεράσιμος».

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 418.

32. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 456. Δ. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 166. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1840 ἀριθ. φύλ. 17 σ. 78.

33. Στεφ. Γιαννοπούλου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 119.

3) Ἐν ἐτέρῳ τοιαύτῃ, ὑπ' ἀριθ. 10379/712 καὶ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1841 υπογράφει ὡς «Ἀνδρου Γεράσιμος»³⁴, ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ «Ὑδρας Γεράσιμος».

1841 - 1842

Ἀργολίδος Κύριλλος Πρόεδρος, Ὑδρας Γεράσιμος, Σελλασίας Θεοδώρητος, Θήρας Ζαχαρίας καὶ Φωκίδος Νεόφυτος, Μέλη³⁵, ὅστις Φωκίδος κατὰ τὴν Συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 20 Δεκεμβρίου 1841 μετέβη εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Εὐβοίας, καὶ διὰ τοῦτο πολυλάκις εἰς Συνοδικὰ ἐγγράφα τῆς Περιόδου ταύτης, ἐλέπομεν υπογράφοντα, ἐν αὐτοῖς, τὸν Εὐβοίας Νεόφυτον³⁶. Πρόκειται περὶ τοῦ αὐτοῦ προσώπου, με ἀναπληρωματικὰ, τοὺς Ἀττικῆς Νεόφυτον καὶ πρ. Ἡλείας Ἰωάνν³⁷.

34. Αὐτόθι σ. 451.

35. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 469.

36. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 257, 260.

37. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 473. Δ. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. 168.

1842 - 1843

Ἀργολίδος Κύριλλος Πρόεδρος, Μαντινείας καὶ Μεγαλοπόλεως Διονύσιος, Τριφυλίας Παΐσιος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς καὶ Κυναίθης (Καλαβρῦτων) Βαρθολομαῖος, Μέλη³⁸, με ἀναπληρωτικούς συνέδρους τοὺς Ἀττικῆς Νεόφυτος καὶ Καρυστίας Δανιήλ³⁹, μετατεθέντα, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Περιόδου ταύτης εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Κυκλάδων, ὡς πιστοποιεῖται καὶ ἐκ τοῦ, ἀπὸ 28 Ὀκτωβρίου/9 Νοεμβρίου 1842, Β. Δ.⁴⁰.

Τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1842 ἀποθνήσκει ὁ Ἀργολίδος Κύριλλος⁴¹, ὅν, ἐπὶ τὴν Προεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διαδέχεται, ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος⁴², ἐπομένως κατὰ τὸ ὑπόλοιπον, ταύτης, χρονικὸν διάστημα Πρόεδρος αὐτῆς ἦτο ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος, με τοὺς ὑπολοίπους, ὡς ἄνω, Συνοδικούς συνέδρους.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ ἀποκατασταθῶσιν αἱ κάτωθι ἱστορικαὶ ἀλήθειαι.

1) Εἰς τὴν, ὑπ' ἀριθ. 11414/121 καὶ ἀπὸ 19 Μαρτίου 1843, Συνοδικὴν ἐγκύκλιον παρατίθεται ἐσφαλμένως τὸ ὄνομα τοῦ «Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Εὐσεβίου»⁴³, ἀντὶ τοῦ πραγματικοῦ «Μαντινείας καὶ Μεγαλοπόλεως Διονυσίου» α) διότι ἡ ἐπαρχία Κυνουρίας προσηρτήθη τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ Μαντινείας, μετὰ τὴν ἐκδοσιν, τῷ 1852, τοῦ Νόμου Σ'. «Περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἐπισκόπων καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τοὺς Ἐπισκόπους τελοῦντος κλήρου»⁴⁴ καὶ β) διότι Ἀρχιερεὺς τῆς παροικίας ταύτης, κατὰ τὴν ὑπ' ὄψιν ἐποχὴν, μετὰ τὸ ὄνομα «Εὐσεβίου» δὲν ὑπῆρξε, ἀλλὰ Διονύσιος.

2) Εἰς τὴν αὐτὴν, ὡς ἄνω, ἐγκύκλιον ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς «Κυναίθης (δηλ. Καλαβρῦτων) Βαρθολομαίου» ἀναγράφεται τὸ Κυνουρίας «Βαρθολομαῖος».

3) Εἰς τὴν, ὑπ' ἀριθ. 11148/454 καὶ ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1842, ὡσαύτως, ἐγκύκλιον, ὑπογράφει ὡς «Κορινθίας Βαρθολομαῖος»⁴⁵, ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς «Κυναίθης Βαρθολομαῖος».

4) Ἡ, ἀπὸ 28 Νοεμβρίου 1836, καὶ ὑπ' ἀριθ. 11013/11105 παρομοία ἐγκύκλιος⁴⁶, δέον νὰ διορθωθῇ εἰς τὸ ὄρθον «28 Νοεμβρίου 1842», διότι οἱ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενοι Ἐπίσκοποι διετέλεσαν Συνοδικοὶ συνέδροι, κατὰ τὴν περιόδον τῶν ἐτῶν 1842 - 1843, καὶ οὐχὶ τῶν 1836 - 1837.

1843 - 1844

Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, Μαντινείας Διονύσιος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς, Ἀχαΐας Γρηγόριος καὶ

38. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1842 ἀριθ. φύλ. 25 σ. 154 Κ. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 389. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 174.

39. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 489.

40. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 175. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1842 ἀριθ. φύλ. 27 σ. 160.

41. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 146.

42. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 174. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1842 ἀριθ. φύλ. 20 σ. 131.

43. Στεφ. Γιαννοπούλου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 254.

44. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 92.

45. Στεφ. Γιαννοπούλου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 657.

46. Αὐτόθι σ. 673 - 574.

Ἀργολίδος, δηλ. ὁ ἀπὸ Ὑδρας μετατεθείς⁴⁷, Γεράσιμος, Μέλη, με ἀναπληρωματικὰ τοιαῦτα, τοὺς Ἀττικῆς Νεόφυτος καὶ Κυκλάδων Δανιήλ⁴⁸. ἀντὶ δὲ τοῦ θνήσκοντος, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνοδικῆς τῆς Περιόδου, Ἀργολίδος Γερασίμου⁴⁹ (Σεπτέμβριος τοῦ 1843) προσεκλήθη τακτικὸν μὲν μέλος, ὁ ἄχρι τοῦδε ἀναπληρωματικὸς, Κυκλάδων Δανιήλ, συμπληρωματικὸν δὲ τοιοῦτο ὁ πρ. Μενδενίτζης Γρηγόριος⁵⁰. ἐπομένως ἐναπομείναντα Συνοδικὰ μέλη, ἦσαν οἱ Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, Μαντινείας Διονύσιος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς, Ἀχαΐας Γρηγόριος καὶ Κυκλάδων Δανιήλ, με ἀναπληρωματικούς τοὺς Ἀττικῆς Νεόφυτος καὶ πρ. Μενδενίτζης Γρηγόριον⁵¹.

1844 - 1845

Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας Ἱερόθεος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς, Ἀχαΐας Γρηγόριος καὶ Ἀττικῆς Νεόφυτος, Μέλη, με ἀναπληρωματικὰ τοιαῦτα, τοὺς Λακεδαιμόνος Δανιήλ, ἀποθανόντα τῇ 4 Δεκεμβρίου 1844⁵², καὶ πρ. Ἀνδρουδίτσης Προκόπιον⁵³.

1845 - 1846

Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, πρ. Σάμου Κύριλλος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς, Ἀττικῆς Νεόφυτος καὶ Τριφυλίας Παΐσιος, Μέλη, με ἀναπληρωματικούς τοὺς, Ἀχαΐας Γρηγόριον καὶ πρ. Ἀνδρουδίτσης Προκόπιον⁵⁴.

1846 - 1847

Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, πρ. Σάμου Κύριλλος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς, Ἀττικῆς Νεόφυτος καὶ Τριφυλίας Παΐσιος, Μέλη, με ἀναπληρωματικὰ τοιαῦτα τοὺς, Ἀχαΐας Γρηγόριον καὶ πρ. Ἀνδρουδίτσης Προκόπιον⁵⁵.

1847 - 1848

Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, πρ. Σάμου Κύριλλος, πρ. Ἡλείας Ἰωνᾶς, Ἀττικῆς Νεόφυτος καὶ Τριφυλίας Παΐσιος, Μέλη, με ἀναπληρωματικούς τοὺς, Ἀχαΐας Γρηγόριον καὶ πρ. Ἀνδρουδίτσης Προκόπιον⁵⁶.

1848 - 1849

Εὐβοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, πρ. Σάμου Κύριλλος, Ἀττικῆς Νεόφυτος, Κυναίθης (Καλαβρῦτων) Βαρθολο-

47. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 175.

48. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 492. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1843 ἀριθ. φύλ. 27 σ. 142.

49. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 492. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 146. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 182. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1843 ἀριθ. φύλ. 31 σ. 174.

50. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 492.

51. Αὐτόθι σ. 493 - 494.

52. Αὐτόθι σ. 498. Β. Ἀτέση ἐνθ' ἄνωτ. σ. 223.

53. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἔτ. 1844, ἀρ. φύλ. 26 σ. 102. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 498. Α. Ματαράγκα ἐνθ' ἄνωτ. σ. 184.

54. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἔτ. 1845, ἀρ. φύλ. 21, σ. 100. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 516.

55. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 517. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἔτ. 1846, ἀριθ. φύλ. 21, σ. 83.

56. Κων. Οἰκονόμου ἐνθ' ἄνωτ. σ. 519.

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΙ ΕΙΚΟΣΑΕΤΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ

«Αποστολική Διακονία» επέκράτησε να καλη-
ται παρ' ἡμῖν ἀπὸ καὶ διὰ τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπι-
σκόπου Ἀθηνῶν Χρυσόστομου («ἡ ὀργάνωσις καὶ συ-
στηματοποιήσις τῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ
πρακτικωτέρα διερμηνεύσις τῆς ζωῆς αὐτῆς»). Προε-
τίμησε δὲ τὸν ὄρον τοῦτον (Ἀποστολική Διακονία)
ὁ σοφὸς καὶ ζηλωτὴς ἐκεῖνος πρωθιεράρχης, ἀντι τοῦ
εὐχρήστου παρὰ τῶ Διαμαρτυρομένῳ κόσμῳ Innere
Mission (Ἐσωτερικὴ Ἱεραποστολή), τοῦ ὁποίου ὁ
ἀντίστοιχος ἐν τῇ Ρωμαιοκαθολικῇ Ἐκκλησίᾳ θεσμὸς
φέρει τὸν τίτλον Caritas (=ἀγάπη), ὅχι μόνον ἵνα
ἀποφύγη ξενικούς ὄρους, ἀλλὰ καὶ διότι ἐν τῶν κυ-
ρίων γνωρισμάτων τῆς προτεσταντικῆς Ἐσωτερικῆς
Ἱεραποστολῆς καὶ τῆς ῥωμαιοκαθολικῆς Caritas,
ὡς εἴχομεν δείξει ἐν ἰδιαιτέρῳ ἄρθρῳ ἡμῶν δημοσιευ-
θέντι εἰς τὸ περιοδικὸν «Τρεῖς Ἱεράρχαι» τῆς
15-5-1923, εἶναι καὶ ὁ συνδυασμὸς τῆς μερίμνης διὰ
τὰς σωματικὰς μετὰ τῆς διὰ τὰς πνευματικὰς ἀνάγκ-
κας τῶν ἀνθρώπων, ἐν ᾧ ὁ ἀείμνηστος περιώριζε
τὴν μερίμναν τοῦ ἑλληνικοῦ θεσμοῦ εἰς τὰς πνευμα-
τικὰς ἀνάγκας. Τοῦτο δὲ ἦτο τὸ κύριον ἔργον τῶν
Ἀποστόλων, ὡς γνωρίζομεν, ἐκ τῆς ἀπαντήσεως τῆς
δοθείσης ὑπ' αὐτῶν πρὸς «τὸν γογγυσμὸν» τῶν ἑλλη-
νιστῶν Ἰουδαίων τῆς Διασπορᾶς διὰ τοὺς παλαιστι-
νοὺς Ἑβραίους, ὅτι ἐν τῇ καθημερινῇ διακονίᾳ τῶν
Τραπεζῶν «παρεθεωροῦντο αἱ χήραι αὐτῶν», οὐκ
ἄρεστον ἔστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ
Θεοῦ διακονεῖν Τραπεζαίαις, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν
ὁποίων «Τραπεζῶν» ἐθεσπίσθη τότε ὁ θεσμὸς τῶν

μαῖος καὶ Ἀσίνης Μακάριος, Μέλη, με ἀναπληρωμα-
τικούς τοὺς, Φθιώτιδος Ἰάκωβος καὶ πρ. Ἀνδρουδί-
τσης Προκόπιον⁵⁷. τοῦ Ἀσίνης δὲ παραιτησαμένου
τῶν Συνοδικῶν αὐτοῦ καθηκόντων, ἀντι τοῦτου ἐκλήθη
ὁ ἄχρι τοῦδε «συμπληρωματικὸς» Φθιώτιδος Ἰάκω-
βος⁵⁸ κατ' ἀκολουθίαν τῆς Περιόδου ταύτης Συνοδικῶν
ἦσαν, οἱ Εὐδοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, πρ. Σάμου Κύ-
ριλλος, Ἀττικῆς Νεόφυτος, Κυναίθης Βαρθολομαῖος
καὶ Φθιώτιδος Ἰάκωβος, Μέλη.

1849 - 1850

Εὐδοίας Νεόφυτος Πρόεδρος, Ἀττικῆς Νεόφυτος,
Καλαβρύτων Βαρθολομαῖος, Φθιώτιδος Ἰάκωβος καὶ
πρ. Σάμου Κύριλλος, Μέλη, με ἀναπληρωματικούς
τοὺς, Λοκρῖδος Ἀγαθάγγελον καὶ πρ. Ἀνδρουδίτσης
Προκόπιον⁵⁹.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ πρ. Δήμιου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

57. Δ. Ματαράγκα ἐνθ' ἀν. σ. 187. Κ. Οικονόμου ἐνθ' ἀνωτ.
σ. 519.

58. Κων. Οικονόμου ἐνθ' ἀνωτ. σ. 519.

59. Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως ἔτ. 1849, ἀρ. φύλ. 27 σ. 116.
Κων. Οικονόμου ἐνθ' ἀνωτ. σ. 523. Δ. Ματαράγκα ἐνθ' ἀνωτ.
σ. 188.

«ἑπτὰ Διακόνων» (Πράξ. 5' 1-6), χωρὶς τὸ παρά-
παν ἢ εἰρημένῃ ἀπάντησις καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ θεσμοῦ
τῶν «Διακόνων» νὰ σημαίνη ἀποξένωσιν τῶν Ἀπο-
στόλων καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν ἔργων τῆς χρι-
στιανικῆς εὐποιίας (βλέπε καὶ «λογίαν» ὑπὲρ τῶν
πτωχῶν τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας κλπ.), εὐ-
ποιίας συνδεδεμένης ἀναποσπάστως, κατὰ τὸ παράδει-
γμα τοῦ Κυρίου, μετὰ τῆς μερίμνης περὶ τῆς ψυχῆς.

Ἡ π ρ ὠ τ η μ ο ρ φ ῆ, ὑπὸ τὴν ὁποίαν μετὰ πολ-
λοὺς διαταγμοὺς καὶ ἱκανὰς συζητήσεις ἐνεφανίσθη ὁ
θεσμὸς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας παρ' ἡμῖν ἦτο ὁ
τοῦ «ἐκκλησιαστικοῦ ὀργανισμοῦ δημοσίου δικαίου»
θεσπισθέντος τῇ προτάσει τῆς Ἱ. Συνόδου διὰ τοῦ
ὑπ' ἀριθ. 41 τοῦ ἔτους 1936 εἰδικοῦ ἀναγκαστικοῦ
Νόμου. Τῆς ἰδρύσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου εἶχε προη-
γηθῆ, ὡς γνωστόν, ἐκτὸς τῆς σχετικῆς δράσεως τῆς
ποιμαινούσης Ἐκκλησίας καὶ μακρὰ ἱεραποστολικὴ
δράσις διαφόρων χριστιανικῶν ὀργανώσεων ἤδη ἀπὸ
τῶν μέσων τοῦ 19 αἰῶνος. Ὁ δὲ νεοσύστατος θε-
σμὸς, φυτοζωῶν διὰ διαφόρους λόγους κατὰ τὰ πρῶτα
ἔτη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεώς του καὶ ἐν τέλει ἀχρηστευθεὶς
κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς ἢ μᾶλλον ἀντικα-
τασταθεὶς διὰ τοῦ ἐθελοντικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργα-
νισμοῦ «Προνοίας στρατευομένων οἰκογενειῶν» ὑπὸ
τοῦ μακαρίτου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου κατὰ τὴν
διάρκειαν τοῦ πολέμου (1940—41), ἔπειτα δὲ διὰ
τοῦ Νόμου περὶ «ΕΟΧΑ», ἐμπνευσθέντος ὑπὸ τοῦ μα-
καρίτου Δαμασκηνοῦ, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς,
ἀνέστη εἰς νέον βίον διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 976 Ἀναγκ-
αστικοῦ Νόμου τοῦ 1946, καρποῦ τῶν ἐπιμόνων
προσπαθειῶν τῶν συναδέλφων μου κ. κ. Β. Βέλλα
καὶ τοῦ τοῦτον διαδεχθέντος ἐν τῇ Γενικῇ Διευθύνσει
καὶ Ὁρησκευμάτων παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ τῆς Παι-
δείας κ. Ἱ. Καρμίρη, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ κ. Ἀ.
Φυτράκη, ὑπηρετοῦντος τότε ὡς τμηματάρχου παρὰ
τῇ εἰρημένῃ Διευθύνσει.

Ἐναντίον τοῦ Νόμου τούτου ἠγέρθη σφοδρότατη
ἀντίδρασις ὑπὸ πολλῶν Ἀρχιερέων προβαλλόντων
ποικίλους καὶ δὴ καὶ σοβαροὺς, ἐν πολλοῖς λόγους,
ἀντίδρασις, ἡ ὁποία ἐκδηλουμένη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ
Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐπεβράδυνεν ἐπὶ ἐν ἔτος τὴν ἐναρξιν
τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Τὴν ἀντίδρασιν δὲ ταύ-
την παρέστη ἀνάγκη νὰ ἀντιμετωπίσουν δι' εἰδικῆς
ἀρθρογραφίας ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» τοῦ ἔτους 1947 (σ.
9 ἐξ., 17 ἐξ., καὶ 34 ἐξ.), οἱ καθηγηταὶ κ. κ. Β. Βέλ-
λας καὶ Ἱ. Καρμίρης, ὡς καὶ ὁ μακαρίτης Γρηγ.
Παπαμιχαήλ. Ἰδιαιτέρως διαφωτιστικὸν εἶναι τὸ μα-
κρὸν ἄρθρον τοῦ κ. Καρμίρη («Ἐκκλησία» 1947 σ.
17 ἐξ.), ἐν τῷ ὁποίῳ καταβάλλεται πᾶσα προσπάθεια
πρὸς ἀνασκυῆν τῶν προβαλλομένων ἀντιρρήσεων.
Ὡς μανθάνομεν ἐκ τοῦ ἄρθρου ἐκεῖνου, τινὲς μὲν τῶν
ἀντιρρήσεων ἦσαν βασικαί, θεωροῦσαι τὸν θεσμὸν τῆς

'Αποστολ. Διακ. ὡς ἀντελῶς περιττὸν» καὶ ἀκούμεναι εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν κατὰ τόπους ἱεραρχῶν, ἄλλαι προήρχοντο ἐκ φόβου μήπως ἢ Ἄποστ. Διακονία ὑποκαταστήσῃ τοὺς ἀρχιερεῖς» καὶ ἄλλαι ἀπέκρουον τὸν θεσμόν ὡς ἀυποσκάπτοντα τὴν Δ. Ι. Σύνοδον». ἀντιπροσέτεινετο δὲ ἡ ἴδρυσις ἰδίου Γραφείου παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ.

Εἶναι πρόδηλον, ὅτι αἱ ἐν λόγῳ ἀντιρρήσεις, πόρρω ἀπέχουσαι τοῦ νὰ εἶναι ἀδικαιολόγητοι, περιεῖχον σπέρματα ἀληθείας καὶ ἦσαν ἄξια προσοχῆς, ὡς ἀποδεικνύει τὸ γεγονός, ὅτι ἐξακολουθοῦν αὐταὶ νὰ ὑφίστανται καὶ μέχρι σήμερον ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίᾳ.

Ὅπως δὴποτε, παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις ἐκείνας ἐξενίκησεν ἡ θέλησις τοῦ μακαρίτου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ καὶ ἤρχισε πρὸ δεκαετίας ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου θεσμοῦ, τὸν ὁποῖον περιέβαλε ἐκεῖνος διὰ τῆς στοργῆς του. Σπουδαίας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὴν Ἄποστ. Διακονίαν» καὶ ὁ μακαρίτης Ἀρχιεπίσκοπος Σπυρίδων, μάλιστα διὰ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ προσωπικοῦ κύρους του πρὸς ἀπομάκρυνσιν τοῦ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου ἐκ τοῦ παρὰ τὴν Ἱ. Μονὴν Πετρακῆ ἐκκλησιαστικοῦ μεγάρου καὶ ἐγκατάστασιν ἐν αὐτῷ τοῦ τε Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου καὶ τῆς Ἄποστολικῆς Διακονίας».

Ὡς ἀνεγνωρίσαμεν καὶ ἡμεῖς, ἤδη πρὸ ἑπτὰ ἐτῶν, ἐν ἄρθρῳ δημοσιευθέντι ἐν τῷ γνωστῷ περιοδικῷ «Ν. Ἔστια», λήγοντος τοῦ 1950, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἐν Ἑλλάδι θρησκευτικὴ κίνησις ἀπὸ τοῦ 1900-1950», ἡ Ἄποστολικὴ Διακονία» προσέφερε καλὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν θρησκευτικὴν μόρφωσιν τοῦ λαοῦ διὰ τοῦ διορισμοῦ ἱεροκηρύκων εἰς τὰς ἐπαρχίας, διὰ τῆς ἰδρύσεως τῆς τε Σχολῆς ἱεροκηρύκων, κατηχητῶν καὶ ἐξομολόγων καὶ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, διὰ τῆς προσπαθείας περὶ ἐπεκτάσεως καὶ ἐνισχύσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων, διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἐποικοδομητικῶν καὶ ἐκλαϊκευτικῶν ἔργων, ἀπολογητικῶν καὶ πνευματοκρατικῶν πρὸς διαφώτισιν τοῦ λαοῦ καὶ διὰ τῆς καταβαλλομένης φροντίδος περὶ χριστιανοπρεποῦς καὶ ἐλληνοπρεποῦς μορφώσεως τῆς νεολαίας, τῆς ὁποίας φροντίδος καρπὸς εἶναι ἡ παρὰ τὴν Ἀγ. Βαρβάραν τοῦ Δαφνίου θεμελίωσις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ Οἴκου Φοιτητρίας κλπ.

Ἐν τῷ μεταξύ ἐσημειώθησαν βεβαίως πρόοδοι εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἄποστ. Διακονίας», μεταξὺ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ἐξαρθῇ κυρίως ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἀποκτικησις καὶ ὀργάνωσις τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Τυπογραφείου, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐναρξίς τῆς ἐκδόσεως τῶν Ἑλλήνων Πατέρων ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ κ. Βέλλα, ἔστω καὶ μόνον ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, μετὰ εἰσαγωγῆς ἐκ τῆς Πατρολογίας τοῦ κ. Δ. Μπαλάνου. Ἐσημειώθησαν ὅμως καὶ παραλείψεις καὶ παρεκκλίσεις ἐκ τῆς εὐθείας γραμμῆς τῆς χαρασσομένης ὑπὸ τοῦ ἰδρυτικοῦ νόμου καὶ ἐκ τοῦ προγράμματος τοῦ συνοψιζομένου εἰς τὰς ἐξῆς γραμμὰς, τὰς ὁποίας παραλαμβάνομεν ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Ἄποστ. Διακονίας». «Ἡ Ἄποστ. Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι σωματεῖον ἢ ἄλλης οἰασδὴποτε μορφῆς. Ὁργάνωσις ἰδιωτῶν. Εἶναι τὸ

πνευματικὸν ἐπιτελεῖον τῆς διοικήσεως τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος Ἱ. Συνόδου τῶν ἀρχιερέων καὶ ἐργάζεται διὰ τὴν κατάστρωσιν τῶν σχεδίων καὶ τῶν προγραμμάτων τῆς συστηματικῆς πνευματικῆς ἐργασίας, τὰ ὁποῖα τίθενται εἰς ἐφαρμογὴν μόνον μετὰ τὴν ἔγκρισιν τῆς Διοικήσεως Ἐκκλησίας. Προστοιμάζει δὲ καὶ προμηθεύει τὸ ἀναγκαῖον εἰς τὴν ἐργασίαν ταύτην πνευματικὸν ὕλικόν καὶ φροντίζει διὰ τὴν ἀνάλογον προπαρασκευὴν τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν στελέχωσιν καὶ διεξαγωγὴν αὐτῆς». Αἱ ἐν λόγῳ παραλείψεις καὶ παρεκκλίσεις ὀφείλοντο, ἐκτὸς τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας, ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ μακαρίτου ἀρχιεπισκόπου Σπυρίδωνος, μὴ ἐπιτρέπουσαν τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ θεσμοῦ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας (σπανιώτατα συγκαλουμένου), ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ 1955 παραίτησιν τοῦ κ. Βέλλα ἀπὸ τῆς Γ. Διευθύνσεως, συνετεία τῶν ὁποίων γεγονότων παρέμενεν ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία ἀκέφαλος ἐπὶ διετίαν καὶ ἡχρηστεύοντο οὐσιωδέστατα ἄρθρα τοῦ Νόμου.

Μὴ προτιθέμενοι, δι' εὐνοήτους λόγους, νὰ ἀσκήσωμεν εὐρεῖαν κριτικὴν ἐπὶ τῆς δεκαετοῦς δράσεως τοῦ θεσμοῦ τούτου, θὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς γενικωτάτας τινὰς καὶ ὡς οἶόν τε ἀντικειμενικὰς παρατηρήσεις καὶ ὑποδείξεις.

Ἐν πρώτοις ἄς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι ὁ ἡμέτερος θεσμός, ἂν καὶ ἡ ἴδρυσις αὐτοῦ ἐνεπνεύσθη ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἀναλόγων θεσμῶν τῶν ἑτεροδόξων ἐκκλησιῶν καὶ κυρίως τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς» καὶ τῆς Caritas, διαφέρει τούτων, πρὸς τοὺς ἄλλους, εἰς τὰ ἐξῆς δύο χαρακτηριστικὰ σημεῖα: α) Εἰς τὸ ὅτι ἡ Ἄποστολικὴ Διακονία», τοῦλάχιστον ἐν τῷ καταστατικῷ Νόμῳ τῆς, ἂν καὶ οἰκονομικῶς ἄριστα ἐξησφαλισμένη, περιορίζεται εἰς τὸν καθαρῶς πνευματικὸν τομέα, ἐν ᾧ οἱ ξένοι ἐκεῖνοι θεσμοὶ ἐπιδιώκουν εὐρύτερον σκοπόν, ὅστις εἶναι ἡ ἐκδήλωσις τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης συνδεδευασμένης ἐπὶ τε τοῦ σωματικοῦ καὶ τοῦ ψυχικοῦ πεδίου καὶ ἐμφανιζομένης τῆς Ἐκκλησίας ἅμα μὲν ὡς «διακονοῦσης», ἅμα δὲ ὡς «βοηθοῦσης Ἐκκλησίας». β) Εἰς τὸ ὅτι ἡ Ἄποστολικὴ Διακονία» εἶναι Νόμος τοῦ Κράτους καὶ φέρει ἅπαντα τὰ γνωρίσματα τοῦ Κρατικοῦ Νόμου, ἐν ᾧ τὰ χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς τε Innere Mission καὶ τῆς Caritas εἶναι ἡ ἐθελοντικὴ ἐργασία, ἥτις εἶναι ἀπαύγασμα τῶν βασικῶν χριστιανικῶν ἀρετῶν, τῆς πίστεως, ἐλπίδος καὶ ἀγάπης, εἶναι ἀποστολὴ ἐν ὄλῃ τῇ σημασίᾳ τῆς λέξεως. Τῆς συναισθήσεως δὲ ἀμφοτέρων τούτων τῶν μειονεκτημάτων δὲν φαίνονται στερούμενοι οὐδ' οἱ ἰθύνοντες τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, ὡς εἰκάζεται ἐκ τε τῆς μερίμνης περὶ ἰδρύσεως Σχολῆς Διακονισσῶν καὶ Νυκτερινῆς Βιοτεχνικῆς Σχολῆς κ.λ.π. καὶ ἐκ τοῦ σχεδίου, τὸ ὁποῖον δι' ὑπομνήματος πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον εἶχεν ὑποδείξει ὁ κ. Βέλλας περὶ ἰδρύσεως εἰδικῆς Μοναχικῆς Ἀδελφότητος, κατευθυνομένης ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ(*)

Ἡ παρούσα ἐπικίνδυνος κατάσταση τῆς ἀνθρωπότητος προεκλήθη, κατὰ τὸν Δοστογιέβσκι, ὑπὸ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἐπαναστάσεως τῶν ἀνθρώπων ἐναντι τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἐνὸς καὶ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ἀκηδεΐας, χαλαρότητος καὶ ἀδιαφορίας τῶν ἀνθρώπων ἀφ' ἑτέρου. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἐξακολουθοῦν κατὰ τὸν ἴδιον αὐτῶν τρόπον νὰ χαίρωνται τὴν ζωήτων ἐντὸς μιᾶς ἀτμοσφαιρας ψευδοῦς ἀσφαλείας, ἀγνοοῦντες ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔσπασαν ἤδη τὰ ὄχυρά τῆς ἀσφαλείας τῶν καὶ ὑπενόμισαν τὰ θεμέλια τοῦ οἴκου τῶν. Ὁ Δοστογιέβσκι βλέπει τοὺς ἀνθρώπους νὰ χορεύουν ἀμέριμνοι ἐπὶ ἐνεργοῦς ἠφαιστείου, εἰς τὸ χεῖλος μιᾶς ἀβύσσου. Ὑπάρχουν βεβαίως οἱ «ἀθλιῖτοι», αἱ ὀλίγαι ἅγιοι ψυχαὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς αὐτοθυσίας, αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς ταπεινώσεως, τῆς ἀπλότητος καὶ τῆς ἀκλονήτου ὑπακοῆς εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου συγκρατοῦν τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν πλήρη καταστροφήν καὶ τὸ χάος. Μετὰ τὴν ἀρνησιν τῆς υπερτάτης αὐθεντίας, τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης ἡ ἀνθρωπίνη κοινωνία ἀντιμετωπίζει ἀδιέξοδον. Ἡ ἐπανάστασις τῆς κτηνώδους ζωῆς ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἀποτελεῖ τὴν ἀντανάκλασιν μιᾶς πνευματικῆς ἀρνήσεως, τῆς ἐσωφορικῆς τάσεως τοῦ νεωτέ-

ρου ἀνθρώπου πρὸς πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτονομίαν ἐναντι τοῦ Κυρίου τοῦ σύμπαντος. Οἱ τύποι, ποὺ ζωγραφίζονται εἰς τοὺς Δαιμονιζομένους, εἶναι ἄνθρωποι ἀπολέσαντες πλήρως τὴν διαχωριστικὴν γραμμὴν μεταξὺ ἀγαθοῦ καὶ κακοῦ. Ὀλόκληρος ἡ σύγχρονος πολιτικὴ ζωὴ, ὅπως καὶ ἐν γένει ὁ πολιτισμὸς, ἐμφανίζονται ὑπὸ τοῦ Δοστογιέβσκι ὡς ἀνμάβριος χορὸς εἰς τὸ χεῖλος ἀβύσσου. Ποῖον εἶναι τὸ φάρμακον αὐτῆς τῆς τρομερᾶς ἀσθενείας;

Τὸ κεντρικὸν μυστήριον τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι τὸ μυστήριον τοῦ Πάσχα. Ὁ θάνατος, ἡ εἰς ἄδου κάθοδος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ ἀποτελοῦν τὸ θεμέλιον τοῦ ὀρθοδόξου δόγματος. Μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀνίσταται καὶ ὁ κόσμος! Εἰς ἅλα τὸν πᾶν τὰ ἔργα ὁ Δοστογιέβσκι μὲ ἀπαράμιλλον δύναμιν περιγράφει τὴν εἰς τὸν διάβολον καὶ τὸν θάνατον ὑπαγωγὴν τῆς συγχρόνου μας ζωῆς· ἔχει κανεὶς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι περιγράφει αὐτὸν τοῦτον τὸν ἄδην. Τὸ ἔργον του οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν πρὸς τὸν ὄνειροπόλον ἰδεαλισμὸν· ἔχει πράγματι μιᾶν σχεδὸν νοσηρὰν προτίμησιν διὰ τὴν ὑποστάθμην τῆς κοινωνίας: δολοφόνους, ἐγκληματίας, ληστὰς, ἀπατεῶνας, πόρνας, ἐπιληπτικούς, χαμῖνια κτλ. ἡ προτίμησις του ὅμως δι' ὅλους αὐτοὺς ἦτο ἀπόρροια τῆς πίστεώς του ὅτι ὁ πατὴρ τοῦ σκό-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 421 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

Ἐχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν ὄχι μόνον τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου κ. Εἰρηναίου δοθεῖσαν σοφὴν ἀπάντησιν, ὅτι ἡ ἰδρυσις Μοναχικῆς Ἀδελφότητος εἶναι πρὸ παντὸς ζήτημα ἰδρυτοῦ καὶ ἐμπνευστοῦ «μὲ ἀγιότητα βίου καὶ κύρος καὶ γόητρον πνευματικόν».

Ἄλλαι παρατηρήσεις, τὰς ὁποίας θὰ εἴχομεν νὰ κάμωμεν εἶναι αἱ ἑξῆς: α) Ἡ ἀνάγκη τῆς καλυτέρας καὶ ἀποδοτικωτέρας εἰς τὸν πνευματικὸν καὶ πρακτικὸν τομέα διοργανώσεως τοῦ Οἴκου τρυφείου, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα ἀναλόγων ἑτεροδόξων ἰδρυμάτων, ὡς εἶχε προβλέψει καὶ ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπ. Χρῦσανθος, διὰ τῆς ἐκπονήσεως ἀναλόγου ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ ὑπὸ εἰδικῆς Ἐπιτροπείας ἐκ καθηγητῶν τελούσης ὑπὸ τὴν προεδρείαν του. β) Ἡ ἀνάγκη τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν ἐκδόσεων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐκ τῶν ὁποίων, παρὰ τὸ εὖνον αὐτῶν, μέγιστος ἀριθμὸς ἀντιτύπων εὐρωτιᾶ ἐν ταῖς ἀποθήκαις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. γ) Ἡ ἀνάγκη τῆς ἐν τῷ ἐπισημῷ τούτῳ «Ἐπιτελείῳ τῆς Ἐκκλησίας» (ὡς αὐτοχαρακτηρίζεται) ἐπικρατήσεως τοῦ πνεύματος τῆς χριστιανικῆς συνεργασίας, καταστελλομένου τοῦ ἀνταγωνισμοῦ πρὸς τὰς χριστιανικὰς ὀργανώσεις καὶ χρησιμοποιομένης τουλάχιστον τῆς πλουσίας καὶ μακρᾶς αὐτῶν ὀργανωτικῆς πείρας. δ) Ἡ ἀνάγκη τῆς διευρύνσεως τοῦ πεδίου δράσεως τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, κατ' ἀπομίμησιν τῆς Innere Mission καὶ τῆς Caritas. Καὶ ε) ἡ ἀνάγκη τῆς ταχυτέρας ἀντιμετωπίσεως τῶν

μεγίστων ἐλλειμμάτων τῶν περιοδικῶν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, χάριν τῆς ὁποίας ὁ μακαρίτης Ἀρχιεπίσκοπος Δωρόθεος εἶχε καταρτίσει εἰδικὴν Ἐπιτροπείαν, ὡς εἶχε προκαλέσει καὶ τὴν διεξαγωγὴν γενικωτέρου οικονομικοῦ ἐλέγχου ὑπὸ ὑπαλλήλου τοῦ Γεν. Λογιστηρίου τοῦ Κράτους.

Περὶ πάντα τὰ ἀνωτέρω ἀκροθιγῶς τεθέντα ζητήματα εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἐὰν ἐπὶ τῇ συμπληρῶσει εἰκοσαετίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἡσχολεῖτο εἰδικὴ Ἐπιτροπεία, ἐγκαθισταμένη ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκ προσώπων διαθετότων ὄχι μόνον πεῖραν ἱεραποστολικὴν καὶ οικονομικὴν, ἀλλὰ καὶ ἐμπνευσμένων ὑπὸ ἀγνοῦ ἱεραποστολικοῦ ζήλου καὶ πνεύματος συνεργασίας, συναισθανομένων δὲ βαθέως ὅτι ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία δὲν εἶναι Σωματεῖον ἢ ἄλλης οἰασθήποτε μορφῆς ὀργανώσεως ἰδιωτῶν, ἀλλ' εἶναι πράγματι «τὸ πνευματικὸν Ἐκκλησιαν τῆς Ἑλλάδος Ἱ. Συνόδου», ἡ Ἐπιτροπεία δὲ αὕτη ὑπέβαλλεν ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας τὰ πορίσματά της πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον, ὑποδεικνύουσα εἰς αὐτὴν καὶ τὰ δέοντα γενέσθαι διὰ τὴν εὐρυτέραν, ἀποστολικωτέραν, ἀποδοτικωτέραν καὶ ἀποτελεσματικωτέραν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ καλοῦ θεσμοῦ πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας.

Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

Ἀκαδημαϊκός, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

τους, τῆς ἀθλιότητος, τοῦ ψεύδους, τοῦ χάους καὶ τοῦ θανάτου δύναται νὰ ἡττηθῇ μόνον εἰς τὰ σημεῖα ἐκδηλώσεως τῆς μεγαλυτέρας του οἰήσεως καὶ δυνάμεως. Descensus ad inferos! Μόνον ἐὰν εἰσχωρήσωμεν εἰς τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ἀθλιότητος καὶ διαφθορᾶς, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐννοήσωμεν τὴν πραγματικότητα τῆς ἀμαρτίας καὶ ἐνοχῆς καὶ τὸ γεγονός ὅτι ἡ πραγματικότητα αὕτη δὲν δύναται νὰ κατανικηθῇ ὑπὸ ἀνθρωπίνων ἰδεῶν, οὐτοπιῶν καὶ μεταρρυθμιστικῶν ὄνειροπολημάτων, ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῆς δυνάμεως τῆς θείας ἀγιότητος καὶ ἀγάπης. Ὁ Δοστογιέβσκι εὗρισκε τὴν ἀλήθειαν κατὰ τὸ ἥμισυ» πλέον ἐπικίνδυνον καὶ αὐτοῦ τοῦ καθαρῶ ψεύδους. Ὁχι ὄνειροπολήματα, ἀλλὰ κάθοδος εἰς τὸν ἕδην!

Ὁ Δοστογιέβσκι ὑπῆρξε μία τῶν σπανίων ἐκείνων προσωποποιητῶν, πού ἐγνώρισαν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν διαχωριστικὴν μεταξὺ τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος γραμμὴν, τὸ σημεῖον ὅπου ἐνοῦται ὁ χρόνος καὶ ἡ αἰωνιότης. Μόλις ἐσώθη κάποτε ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ ἐκτελεστικὸν ἀπόσπασμα, καθ' ὅλην δὲ τὴν ζωὴν του ἐβασανίζετο ὑπὸ τῆς ἐπιληψίας, πού ὁμοιάζει τόσο μετὰ προσωρινὸν θάνατον. Τὸ ἔργον του παρὰ ταῦτα δὲν ἀναδίδει τὴν ὁσμὴν τῆς σήψεως καὶ τοῦ θανάτου, ὅπως συμβαίνει μετὰ τὸ ἔργον πολλῶν ρεαλιστῶν συγγραφέων τῆς Δύσεως, ἀφοῦ ὁ Δοστογιέβσκι ὑπῆρξε ἐν ὑπεράνω ὄλων προφήτης «ὄχι μόνον διότι ἀνεκάλυψεν ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀβύσσους ὀλοκλήρους καὶ ἤνοιξε τὰς ἀβύσσους αὐτάς, ἐμφανίσας εἰς τὸν ἄνθρωπον μίαν νέαν διάστασιν, ἀλλὰ καὶ διότι προετύπωσε, δηλ. ἀνήγγειλε διὰ τῆς ἤδη πραγματοποιήσεώς του ἐν νέον ἐπίπεδον ἀνθρωπότητος· διότι ἐν αὐτῷ ἡ κρίσις τῆς ἐποχῆς μας ἐν τῇ βαθυτέρα οὐσίᾳ της συγκεντροῦται ὡς εἰς μίαν ὑψηλὴν κορυφὴν καὶ διότι μετὰ δυνάμεως διέγραψε τὴν λύσιν, ἐν φωτεινῶν μετέωρον διὰ τὴν παροῦσαν πορείαν μας ἐντὸς τῆς ἐρήμου» (Henri de Lubac, *Le Drame de l'Humanisme* Athée, 3e ed., Paris, 1945, σ. 286-287).

Ὁ,τι ἔχει δι' ἡμᾶς εἰδικώτερον ἐνδιαφέρον εἶναι πῶς κατὰ τὸν ὀρθόδοξον Δοστογιέβσκι ἐν τῷ Ἄδῃ τῆς ψυχῆς τῶν ἀνθρώπων ὁ Χριστὸς ἀνιστᾶ καὶ ἀνακαινίζει τὴν ἀνθρωπότητα. Ὁ Θεὸς παλαίει καὶ ἀγωνίζεται πρὸς τὸν πόνον καὶ τὸν θάνατον, τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὸν διάβολον, ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου ὁ πόνος σπαράσσει τὴν καρδίαν, ἐκεῖ ὅπου ὁ θάνατος ἀποκαλύπτει τὸ φρικτὸν σκότος του, ἐκεῖ ὅπου ὁ ἀμαρτωλὸς νοῦς ἐπαναστατεῖ κατὰ τοῦ Κυρίου τῆς ζωῆς καὶ ζητεῖ νὰ ἐξηγήσῃ καὶ δικαιολογήσῃ τὰς πλέον ταπεινάς καὶ ἀκαθάρτους πράξεις ὑπερηφανείας, ἐκεῖ ὅπου ὁ διάβολος ἐκμεταλλεύεται τὴν λεπτὴν ἀνθρωπίνην οἴησιν καὶ τὰ πάθη, ἵνα ἐγκαθιδρύσῃ τὸ χαῶδες βασιλεῖόν του τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς τυραννίας (Joseph Hromadka, *Doom and Resurrection*, Richmond Virginia, U.S.A., 1945, σελ. 30 ἐξ.). Ὁ δὲ τρόπος, καθ' ὃν ὁ Χριστὸς ἀγωνίζεται ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ κακοῦ καὶ τῆς καταστροφῆς, δὲν ὁμοιάζει καθόλου πρὸς τὸν ὁροβιάδῃ καὶ προγραμματισμένον τρόπον, καθ' ὃν ἐπιχειροῦν σήμερον πολλοὶ χριστιανοὶ εἰς διαφόρους χώρας τῆς Δύσεως νὰ φέ-

ρουν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ. Ὅταν κατανοῇ τις τὸ ἐν τῷ κόσμῳ μέγεθος τοῦ κακοῦ, θὰ εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἀφελῆς, ὅταν πιστεύῃ ὅτι μετὰ τὴν «χριστιανικὴν δρᾶσιν» εἶναι δυνατὸν νὰ ἔλθῃ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ὁ νεαρὸς Ρασκόνλικωφ τοῦ ἔργου «Ἐγκλημα καὶ Τιμωρία» εἶναι ὁ τύπος τοῦ ἀμοραλιστοῦ, ὅστις ἔχει τάζει ὡς ὑπερτάτην αὐθεντίαν τὸ ἴδιον αὐτοῦ λογικὸν καὶ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας. Μόνον μετὰ τὸ ἐγκλημα τοῦ ἀντελήφθη ὁ νεαρὸς ὅτι δὲν ἦτο ἐλεύθερος νὰ πράττῃ ὡς αὐτὸς βούλεται, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ μετανοῇ. Εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Σόνιας, τοῦ ἄλλου ἐκείνου θύματος τοῦ ἀρχοντος τοῦ σκότους, οἱ δύο ἀμαρτωλοὶ ἀναγινώσκουν τὴν περικοπὴν τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου. Ὁ Χριστὸς παρακολουθεῖ τὸν Ρασκόνλικωφ κρυμμένος ὀπισθεν τῆς Σόνιας, τοῦ ἀδυνάτου ἐκείνου πλάσματος μετὰ τὴν τρομερὰν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν δύναμιν· αὐτὴ τὸν ἀκολουθεῖ καὶ εἰς τὴν ἐξορίαν μετὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ ἐγκλήματός του καὶ τοῦ ἀποκαλύπτει βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς τὴν ἀλήθειαν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀληθῆ ἀγάπην. Εἶναι πράγματι χαρακτηριστικόν, ὅτι ὁ Δοστογιέβσκι δὲν ἀποπειρᾶται νὰ περιγράψῃ τὸ εἶδος τῆς νέας ζωῆς τοῦ Ρασκόνλικωφ. Τονίζει μόνον μετὰ ἀπλᾶς λέξεις, ὅτι τὰς ιδέας καὶ θεωρίας τοῦ νέου περὶ ζωῆς ἀντικατέστησεν ἡ ἰδία ἡ ζωὴ: «Ἡ ζωὴ κατέλαβε τὴν θέσιν τῆς θεωρίας καὶ κάτι τελείως διάφορον εἰργάζετο πλέον εἰς τὸ μυαλό του... Ἐδῶ ὅμως ἀρχίζει μίαν ἄλλη ἱστορίαν, ἡ τῆς προοδευτικῆς ἀνανεώσεως ἐνὸς ἀνθρώπου, τῆς ἀναγεννήσεώς του, τῆς βαθμιαίας διαβάσεώς του ἀπὸ ἓνα κόσμον εἰς ἄλλον, τῆς ἀνόδου του εἰς μίαν νέαν πραγματικότητα, πού τοῦ ἦτο ἄγνωστος μέχρι τοῦδε. Αὐτὸ θὰ ἦδύνατο νὰ ἀποτελέσῃ τὸ θέμα ἐνὸς νέου βιβλίου. Τὸ παρὸν τελειώνει ἐδῶ». Ὁ Δοστογιέβσκι ἔγραψε πολλὰ μετὰ τὸ «Ἐγκλημα καὶ Τιμωρία», οὐδέποτε ὅμως ἐπεχείρησε νὰ γράψῃ τι περὶ τῆς νέας ζωῆς. Δὲν ἔγραψε ποτέ τι ἀνάλογον τῆς «Ἀναστάσεως» τοῦ Τολστόι· τοιοῦτου εἶδους ἠθικολογίαι τὸν ἠνόχλουν. Ὁ τρόπος καθ' ὃν ὁ Θεὸς ἐγγίζει τὸν ἄνθρωπον θὰ παραμένῃ πάντοτε μυστηριώδης. Ἐπὶ σκηνῆς βλέπει κανεὶς ἐδῶ μόνον ἀμαρτωλοὺς ἀνθρώπους, πολλοὺς ἀμαρτωλοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν Χριστὸν ἐργαζόμενον ἐν μυστηρίῳ εἴτε ἀπ' εὐθείας εἴτε διὰ τῶν ὀλίγων ἁγίων ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι ἀγνοοῦν τελείως τὴν ιδιότητά των αὐτῆν. Ὅλα γίνονται ἀθορύβως καὶ μυστηριωδῶς. Οὐδαμοῦ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Δοστογιέβσκι τὰ ἀγνοοῦντα τὴν ἀγιωσύνην των ὄργανα τοῦ Χριστοῦ δημιουργοῦν. Ἔδρυον μετὰ σάλπιγγας καὶ συνθήματα περὶ τῆς ἐπιστροφῆς τῶν πεπλανημένων.

Ὁ γέρον στάρετς Ζωσιμάς μόλις ἀπέθανεν. Πρὶν κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπανελάβεν εἰς τὸν μοναχὸν Ἀλιόσα Καραμάζωφ τὴν συνήθη του εὐαγγελικὴν ρῆσιν: «Ἐὰν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολλὴν καρπὸν φέρει» (Ἰωάνν. 12, 24). Ἡ ἀνάγκη εἰς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ Ζωσιμά τῆς περικοπῆς περὶ τοῦ ἐν Κανᾶ γάμου, τὸ ἐπακολουθεῖν ὄραμα τοῦ Ἀλιόσα καθὼς καὶ ἡ ἐν τῷ κήφῳ μετὰ ταῦτα ἔκστασις τοῦ

νεαροῦ μοναχοῦ παρουσιάζουν τὴν ἐσωτερικὴν ἀνακαίνισιν ὡς ἐν θαυματουργικὸν οὐχὶ ἀτομικὸν ἀλλὰ κοσμικῆς ἐκτάσεως γεγονός: «Ὡ, ἐν τῇ ἐκστάσει τοῦ ἔκλαιγε διὰ τὰ ἄστρα ποῦ ἐτρεμόλαμπαν εἰς τὸ στερέωμα καὶ δὲν ἤσθάνετο συστολὴν διὰ τὴν ἔκστασιν τοῦ αὐτῆν. Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι τὰ ἀόρατα νήματα αὐτῶν τῶν ἀναριθμήτων κόσμων συνεκεντρώθησαν ἐντὸς τῆς ψυχῆς του, ποῦ ἐφοικία ὀλόκληρος εἰς τὴν ὑπερκόσμιον αὐτὴν ἐπαφήν. Θὰ ἤθελε νὰ συγχωρήσῃ ὅλους καὶ δι' ὅλα, νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν δι' ὅλους καὶ δι' ὅλα, καὶ ἄλλοι νὰ ζητήσουν κι' αὐτοὶ δι' ἐμέ», αὐτοὶ δὲ οἱ λόγοι τοῦ ἤρχοντο καὶ πάλιν εἰς τὸν νοῦν. Ἡσθάνετο ὅλοεν φωτεινότερον καὶ οἶονε ἀπτότερον κατὰ τὸ σταθερὸν καὶ ἀκλόνητον νὰ εἰσδύῃ ἐντὸς τῆς ψυχῆς του».

Ἡ ἔκστασις τοῦ Ἀλιόσα εἶχε προπαρασκευασθῆ διὰ τῶν διδασκῶν τοῦ στάρετς περὶ μετανοίας καὶ θυσίας ὡς ἀναγκαίων διὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν ζωὴν. Τὴν περὶ τούτων διδασκαλίαν ἐπικυροῦ ἐν τῇ ἀφηγήσει ὁ θάνατος τοῦ γέροντος, συμβολίζει δὲ ἡ περικοπή περὶ τοῦ θαύματος ἐν Κανᾶ. Τὸ ὕδωρ εἶναι τὸ σημεῖον τῆς μετανοίας — διότι ὁ Δοστογιέβσκι γνωρίζει καλῶς ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι πράγματι ἀμαρτωλός. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ὕδατος εἰς οἶνον σημαίνει τὴν θέωσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν διάβασιν ἐκ τῆς ζωῆς κατὰ φύσιν εἰς τὴν ζωὴν κατὰ πνεῦμα. Τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἶναι καὶ ἡ ἔκστασις τοῦ Ἀλιόσα ἐντὸς τοῦ κήπου: Τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν οὐσίαν τῆς ἀνακαινίσεως οὔτε γνωρίζομεν οὔτε δύναται τις νὰ περιγράψῃ εἰς ἡμᾶς. Ὀλόκληρον τὸ σύμπαν ἐκραδαίνετο εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἀλιόσα. Τὸ μυστήριον τῆς γῆς συνητήθη μὲ τὸ μυστήριον τῶν ἄστρον. Ἡ ἔκστασις τοῦ Ἀλιόσα ἦτο ὑπερφυσικὴ ἀλλὰ καὶ ὁ κόσμος μετεμορφώθη μετ' αὐτοῦ.

Οὐδὲν τὸ θεαματικὸν καὶ προγραμματικόν, δηλωτικὸν δὲ ἀνθρωπίνης στρατηγικῆς ὀργανώσεως, διακρίνει τις ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἀνακαινίσιν καὶ ἀναβαίωσιν τῶν ἀνθρώπων. «Ὅλα γίνονται ἐν τῇ βαθεῖα καθολικῇ συναίσθησει τῆς ἀμαρτίας καὶ ἐν τῇ ἐλπίδι ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἀνακαινίσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν κόσμον. Εἶναι ἀληθῶς ἐκπληκτικὸν ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ γνωστοῦ μύθου τοῦ Ἱεροξεταστοῦ, ὅστις ἐκπροσωπεῖ τὸν θρησκευτικόν, κοινωνικὸν καὶ πολιτικὸν ἐν γένει μεταρρυθμιστικὸν ὄργανον τῆς Δύσεως, εἰλικρινῶς δὲ διὰ τῆς μεταβολῆς καὶ μεταρρυθμίσεως τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ φέρεται ἐπιδιώκων τὴν συνένωσιν καὶ εὐδαιμονίαν ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἀν καὶ οὕτω βεβαίως θὰ στερηθῶσιν ἔναντι τόσων ἄλλων ἀγαθῶν τὴν ἀτομικὴν των ἐλευθερίαν καὶ εὐθύνην, ἡ ἀπάντησις τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν μακρὸν «μονόλογον» τοῦ Ἱεροξεταστοῦ ὑπῆρξεν ἀπλῶς ἓνα φίλημα εἰς τὰ χεῖλη... α' Ὁ αἰχμάλωτος (Χριστὸς) ἤκουεν ἀπ' ἀρχῆς ἀτενίζων αὐτὸν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ τὸ διαπεραστικὸν ἦσυχον βλέμμα του, ἀποφασισμένως προφανῶς νὰ μὴ ἀπαντήσῃ. Ὁ γέροντος Ἱεροξεταστοῦ ἤθελεν ἀπάντησιν, ἤθελε νὰ ἀκούσῃ λόγια τρομερὰ καὶ πικρά. Αἰφνης ὁ φυλακισμένος

πλησιάζει σιωπηρὸς τὸν ἐννενηκοντούτη καὶ τοῦ φιλεῖ τὰ ἀναιμικὰ χεῖλη. Αὐτῇ ἦτο ἡ ἀπάντησις. Ὁ γέροντος ἐφοικίασε, τὰ χεῖλη του τρέμουν, πλησιάζει τὴν πόρτα, τὴν ἀνοίγει καὶ λέγει: Φύγε καὶ μὴ ξανάρθῃς... Καὶ τὸν ἀφίνει νὰ φύγῃ καὶ νὰ χαθῇ εἰς τὸ σκότος τῆς πολιτείας. Ὁ φυλακισμένος φεύγει. Καὶ ὁ γέροντος; Τὸ φιλεῖ τοῦ καίει τὰ σπλάγχνα, ἀλλὰ ἐπιμένει εἰς τὰς ἀρχὰς του...».

Ὁ μυστικισμὸς τοῦ ἔργου «Ἀδελφοὶ Καραμαζώφ» εἶναι ἐσχατολογικὸς μυστικισμὸς, ὁ μυστικισμὸς τῆς ἀναστάσεως. Δὲν πρέπει νὰ εἶναι τυχαῖον ὅτι τὸ ἔργον τελειώνει μὲ τὸν ἀπλοῖκὸν διάλογον μεταξὺ Κόλια καὶ Ἀλιόσα: «— Καραμαζώφ! φώναξε ὁ Κόλιας, εἶναι ὀρθὸν αὐτὸ ποῦ λέγει ἡ θρησκεία, ὅτι θὰ ἀναστηθῶμεν ὅλοι οἱ νεκροὶ καὶ θὰ ἴδωμεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ὅλους καὶ τὸν Ἰλιούσα; — Βεβαίως, θὰ ἀναστηθῶμεν, θὰ ἐπανίδωμεν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, θὰ διηγηθῶμεν ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον περιχαρεῖς ὅλα τὰ παρελθόντα, ἀπήντησεν ὁ Ἀλιόσα χαμογελῶν, μισοενθουσιασμένος. — Ὡ, πόσο θὰ εἶναι ὠραία!»

Τί συζήτησιν νὰ κάμῃ κανεὶς περὶ σχέσεων πολιτισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ ἐντὸς αὐτῆς τῆς ἀτμοσφαιρας συναισθήσεως τῆς ἀποτυχίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς πλήτῃς ἐσχατολογικῆς ἐλπίδος περὶ τῆς ἐκ μόνου τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίας;

δ') Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας τῆς κατὰ τοῦ πολιτισμοῦ ἐκστρατείας ἀπὸ χριστιανικῆς ἀπόψεως ἡγεῖται ἐν τῇ Δύσει ὁ γνωστὸς ἐλβετὸς προτεστάντης θεολόγος Karl Barth. Μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑπάρχει φῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὸν Barth. Τὰ πάντα: σκέψις, θρησκεία, τέχναι, γράμματα, τεχνικαὶ πρόοδοι ἐξελίσσονται ἐντὸς τοῦ πυκνοῦ σκότους τῆς διαφθορᾶς καὶ διαστροφῆς τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ πάντα κινοῦνται ὑπὸ τὸν νόμον τῆς αὐτοσυντηρήσεως, τῆς σεξουαλικῆς ὁρμῆς καὶ τῶν ἐνοστίκων. Αὐτὴ αὐτὴ ἡ μεταπτωτικὴ θρησκεία εἶναι καθαρὰ λατρεία τῶν δαιμόνων.

Ἐπὶ τοῦ Barth ἀσκειῖται δριμυτάτη κριτικὴ κατὰ τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ. Μόνον ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνατὸν νὰ σωθῇ ὁ σύγχρονος ἀνθρωπος ἐκ τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ μόνη ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ποῦ γνωρίζει ὁ Barth εἶναι ἡ ἀποκάλυψις τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης: ἐκτὸς αὐτῶν τὰ πάντα τελοῦν ὑπὸ τὴν ἔμπνευσιν καὶ καθοδήγησιν τῶν δαιμόνων.

Αἱ ἀντιλήψεις αὗται τοῦ Barth καὶ τῆς σχολῆς του, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ μετριοτέρων καὶ ἡπιωτέρων διατύπωσιν, ἐξαγγέλλονται σήμερον ὑπὸ πλείστον θεολόγων ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἀμερικῇ. Αἱ ἀντιλήψεις αὗται, θὰ ἡδύνατό τις νὰ εἴπῃ, ἀνήκουν εἰς τὸ θεολογικὸν κλίμα τῆς ἐποχῆς μας. Εἶναι δὲ φυσικὸν νὰ γίνωνται αἱ ἀντιλήψεις αὗται εὐπρόσδεκτοι σήμερον, μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ φιλελευθερισμοῦ τοῦ 19ου αἰῶνος νὰ δημιουργήσῃ τὸν ἐπηγγελμένον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα παράδεισον.

[Συνεχίζεται]

ΣΑΒΒΑΣ ΑΓΟΥΡΙΔΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τότε καὶ μόνον.

Ἡ ἑξακόντισις ὑπὸ τῶν Ρώσων τῶν δύο μικρῶν δορυφόρων ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως σπουδαῖον ἐπιστημονικὸν ἐπίτευγμα. Καὶ δικαίως θὰ ἔπρεπε νὰ πανηγυρισθῇ ὑπὸ συμπάσης τῆς ἀνθρωπότητος ὡς μία μεγάλη πρόοδος. Διότι καὶ οἱ ὀρίζοντες τῆς γνώσεως θὰ διευρυνθοῦν. Καὶ ἀπροσμέτρητα διανοίγονται τὰ περιθώρια τῆς τεχνολογίας καὶ τῆς περαιτέρω ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ συνόλου.

Ἀστυχῶς ὅμως ὁ θαυμασμὸς διὰ τὸ κατόρθωμα δὲν εἶναι ἀμιγῆς δέους. Καὶ αἱ ἐλπίδες, αἱ ὁποῖαι ἐγεννήθησαν, διὰ νέας ἀποτελεσματικώτερας ἐξορμήσεις τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος, εἶναι ἀνάμικτοι μὲ τὸν τρόμον, μήπως αἱ νέαι αὗται ἐπιστημονικαὶ ἐπιτυχίαι εἶναι προάγγελοι δεινῶν καὶ ὀλέθρων, χρησιμοποιοῦμεναι καταστροφικῶς. Τοιοῦτοτρόπως οἱ δύο μικροὶ Ρωσικοὶ δορυφόροι ὀρπύουν σκιάν ἀληθοῦς ἀγωνίας εἰς μεγάλην ἔκτασιν τῆς Οἰκουμένης.

Καὶ τοῦτο, διότι ὅλοι γνωρίζουν, ὅτι ἡ Ἐπιστήμη ἀντὶ νὰ ὑπηρετῇ τὴν ζωὴν καὶ ν' ἀπεργάζεται ἀποκλειστικῶς τὴν βελτίωσιν τῶν σκληρῶν συνθηκῶν τῆς, ἔχει τεθῆ δυστυχῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εὐτελῶν ὕλικῶν συμφερόντων. Καὶ ὀπλίζει συνεχῶς τὴν Σατανικὴν ἀκόρεστον βουλιμίαν τῶν ἰσχυρῶν, μὲ τρομερὰ ὄργανα ὀλέθρου καὶ καταστροφῆς.

Καὶ ὅμως αἱ στιγμαί, τὰς ὁποίας διερχόμεθα εἶναι μεγάλαι. Καὶ ἴσως ἄνευ προηγουμένου. Θὰ ἔπρεπε δὲ νὰ ὑπάρξουν ριζικαὶ ἰδεολογικαὶ ἀνακατατάξεις. Καὶ πρὸ παντός νὰ κατανοηθῇ, ὅτι πνευματικὴ εἶναι ἡ πορεία τῆς ζωῆς. Καὶ ὅτι χωρὶς τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν ἐκέρχον ὁ ἀποκαλυφθεὶς Λόγος, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ εἰς τὸν Κόσμον μας αὐτὸν γαλήνη καὶ εὐτυχία.

Ὁ ἄνθρωπος τότε καὶ μόνον θὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν του, ὅταν θὰ παύσῃ νὰ εἶναι προσδεδεμένος, ὅπως σήμερον, εἰς τὸ βαρὺ καὶ συντριπτικὸν πάσης χαρᾶς ἄρμα τῆς ὕλικῆς αἰτιοκρατίας.

Εἶναι πλέον καιρός.

Ἄλλὰ καὶ τί νὰ εἴπωμεν διὰ τὸ καταγέλαστον ἐντελῶς θέαμα, τὸ ὁποῖον, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ, ἐνεφάνισεν ὁ πολυῦμητος πολιτισμὸς μας;

Διότι διὰ τὸν μικρὸν κύνα, ὁ ὁποῖος—δι' ἐπιστημονικὰς παρατηρήσεις—ἐνεκλείσθη εἰς τὸν ἕνα ἐκ τῶν μικρῶν δορυφόρων, ἐφρούαξαν κυριολεκτικῶς οἱ ζωόφιλοι τῆς Ἀγγλίας καὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Καὶ ἐδονήθησαν τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα τῆς οἰκουμένης ἀπὸ τοὺς ὀλοφυρομένους τῶν εὐαισθητῶν καρδιῶν των!

Καὶ ὅμως ὅλος ὁ ἐπίγειος καὶ ἐνάλιος ζωϊκὸς κόσμος καταδιώκεται ἀγρίως, νύκτα καὶ ἡμέραν, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν γαστέρων. Καὶ ὅλοι αἱ πόλεις σεμνύνονται διὰ τὰ Σφαγεῖά των, ὅπου πραγματο-

ποιεῖται ὁ ἐπιστημονικὸς σφαγιασμὸς τῶν διαφόρων ἐμφύχων. Εἶναι λοιπὸν ἢ δὲν εἶναι ἀντινομία ἀπαράδεκτος καὶ ὑποκρισία κωμικὴ ὁ θρηγὸς αὐτὸς καὶ ὁ κοπετὸς τῶν δῆθεν λεπτιασθητῶν;

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν διὰ τὴν ἐπιταβόειον ἀδιαφορίαν των καὶ διὰ τὴν νεκρικὴν σιγὴν των, ὅταν βλέπουν νὰ σφάζονται ἀνυπεράσπιστοι λαοί, μόνον καὶ μόνον διότι ἀπετόλμησαν νὰ ζητήσουν τὴν ἐλευθερίαν των;

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν δεκάδες μυριάδων μαρτυρικῶν Ἑλλήνων ἔχουν γίνοι εἰς τὴν Κύπρον μας νέοι «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι». Ἀθῶα παιδιὰ μαστιγούνται. Παρθένοι ἀγναὶ περιῦβρίζονται. Ἰερεῖς τοῦ Ὑψίστου προσηλακίζονται. Ἐφηβοὶ γενναῖοι ἀπαγχονίζονται. Πῦρ καὶ ἀφανισμὸς καὶ δεινὰ τομῆαι βασιλεύουν ἐκεῖ παντοῦ. Καὶ ὅμως τὸ μαρτύριόν τους αὐτὸ τὸ παρακολουθοῦν ἀδιαφόρως οἱ τόσον εὐαίσθητοι αὐτοὶ ζωόφιλοι τῆς Ἀγγλίας. Διότι ἀπλοῦστατα τὸ συμφέρον εἶναι ὁ μοναδικὸς ρυθμιστὴς τῶν ἐκδηλώσεών τους.

Καιρὸς ὅμως εἶναι νὰ παύσῃ ὁ καθεὶς νὰ τακτοποιηθῇ ἐντὸς τοῦ κλίματος τῆς εὐτελοῦς αὐτῆς συμφεροντολογίας. Καὶ νὰ μὴ χρησιμοποιηθῇ ἢ καθιερωμένη ἠθικὴ ὑποκριτικῶς καὶ ὡς πρόσχημα καὶ ὄπλον ἐναντίον τῶν ἀδυνάτων. Ἄς ἐγκαταλειφθοῦν πλέον αἱ ἐπιφάσεις καὶ τὰ ψεύδη. Καὶ ἄς κυριαρχήσῃ παντοῦ ἡ ἐλλεικρῖνεια καὶ ἡ ἐντιμότης καὶ ἡ ἀμοιβαία κατανόησις. Διότι αὐριον θὰ εἶναι ἴσως πολὺ ἀργά.

Σύντονοι ἐνέργειαι.

Ἐσχάτως ἐγράφησαν πολλὰ εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον διὰ τὴν ἐνοριακὴν εἰσφορὰν, ἣτις κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν καθιερώθη νὰ εἰσπράττηται ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Γνωρίζομεν, ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ προσωπικῶς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καταβάλλει συντόνους προσπαθείας διὰ τὴν κατάργησιν τῆς μὴ συμπαθοῦς εἰσφορᾶς ταύτης, ὡς καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν νέων πόρων πρὸς ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ προβλήματος καὶ βελτίωσιν τῶν ἀποδοχῶν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου.

Αἱ προσπάθειαι αὗται οὐ μόνον ἀποδεικνύουν τὸ ἀγρυπνον ἐνδιαφέρον τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν δικαίων αἰτημάτων τῶν ἐφημεριῶν μας καὶ ἰδίως τῶν ὑπὸ τῆς πείνας μαστιζομένων ἱερέων τῆς Ἑλληνικῆς Ὑπαίθρου, ἀλλὰ καὶ γεννοῦν σοβαρὰς ἐλπίδας, ὅτι τὸ ὄλον ζήτημα προχωρεῖ πρὸς τὴν εὐκαταίαν λύσιν του, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἀνυπερομένων εἰς τὴν στήλην τῶν Χρονικῶν τῆς Ἰερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἐλπίζομεν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἣτις πολλὰκις διεκήρυξεν, ὅτι διαπνέεται ὑπὸ ἀγαθῶν διαθέσεων ἐναντι τῆς μητρὸς Ἐκκλησίας, θὰ δείξῃ τὴν προέπουσαν κατανόησιν καὶ θὰ θελήσῃ νὰ ἔλθῃ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίερά Σύνοδος

Κατά την Συνεδρίαν τῆς 5ης τρέχοντος ἡ Ίερά Σύνοδος συνεχάρη τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονι διὰ τὴν μερίμνη καὶ τὴν φροντίδι Αὐτοῦ ἀνέγερσιν ἐκ θεμελίων ἑπταορόφου μεγαλοπρεποῦς Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ στεγάζονται καὶ θὰ σιτίζονται οἱ φοιτηταί τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ πρῶτος ὄροφος χρησιμοποιεῖται διὰ κατοικίαν τῆς Διοικήσεως τῆς Μονῆς καὶ τοῦ Οἰκοτροφείου, ὁ δεῦτερος εἶναι μία μεγάλη αἴθουσα διὰ δια-

λέξεις καὶ μελέτην τῶν φοιτητῶν καὶ ὁ τρίτος, ἔτοιμος κατὰ πάντα, θὰ στεγάζῃ, μετὰ ἕνα μῆνα, τὸν πρῶτον ἀριθμὸν, περὶ τοὺς πενήκοντα, τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀπόρων φοιτητῶν θεολογίας.

Ἡ Ίερά Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 7ης τρέχοντος προέβη εἰς τὴν πληρῶσιν τῶν χηρευουσῶν Ἱ. Μητροπόλεων ὡς ἀκολουθῶς: α) Διὰ καταστάσεως Μητροπολίτης Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θήρας κ. Γεώργιος. β) Διὰ καταστάσεως Μητροπολίτης Δημητριάδος ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Δαμασκηνός. γ) Ὡσαύτως διὰ καταστάσεως Μητροπολίτης Πατρῶν ἐξελέγη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερβίων

ἀρωγὸς εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Μακαριωτάτου πρὸς τελεσφόρον ἔκβασιν τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Ἡ καθιέρωσις τῆς «δευτέρας Λειτουργίας».

Βεβαίως οἱ νεωτερισμοὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, οἵτινες ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ προσαρμοζῆται αὕτη πάση θυσίᾳ εἰς τὰς οἰασθήποτε ἐκάστοτε νέας συνθήκας τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται μετὰ πολλοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ σοβαρῶν ἐπιφυλάξεων, διότι ἡ οὐσία τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ βίου εἶναι ἀμετάβλητος καὶ οἱ μετ' αὐτῆς συνδεόμενοι θεσμοὶ εἶναι ἀμετάθετοι. Ἐπομένως ἡ ζωὴ καὶ ὁ πολιτισμὸς πρέπει οὐδιωδῶς νὰ διαποτίζονται ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πνεύματος καὶ οὐχὶ ἡ οὐσία καὶ ἡ λειτουργικότης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς νὰ προσαρμοζῆται πρὸς αὐτά.

Παρὰ ταῦτα ὑπάρχουν καὶ μεταβολαί τινες, αἵτινες οὐ μόνον εἶναι ἀκίνδυνοι διὰ τὴν οὐσίαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐπιβάλλονται πρὸς χάριν αὐτῆς ὑπὸ ζωτικῶν ἀναγκῶν. Μία τοιαύτη ἀνάγκη εἶναι καὶ ἡ τέλεισις τῆς Θ. Λειτουργίας εἰς ὥρας, καθ' ἃς θὰ δύνανται νὰ παρακολουθοῦν ταῦτην καὶ τάξεις ἀνθρώπων (λ.χ. ἀσθενῶν, μικρῶν παιδίων, μητέρων κ.λ.π.), οἵτινες δὲν δύνανται νὰ μεταβοῦν λίαν πρῶτ' εἰς τὸν ναόν.

Διὰ τοῦτο ἡ ἀπόφασις τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅπως εἰς τοὺς κεντρικοὺς ναοὺς τελεῖται κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μεγάλας ἑορτὰς καὶ δευτέρα Λειτουργία, εἶναι κατὰ πάντα ἀξιόπαινος, διότι θὰ συντελέσῃ ὥστε νὰ μὴ ἀποκόπτονται τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας ἐν μέγα πλήθος πιστῶν. Ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ εἰς τὴν λειτουργικὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τὸ κύριον γνώρισμα τῆς ζωῆς τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ. Δέον δὲ νὰ καταβάλληται πᾶσα προσπάθεια, ὅπως διευκολύνωνται οἱ πιστοί, ἵνα διὰ τοῦ ἁγιάζοντος λειτουργικοῦ πνεύματος καθίστανται ζῶντα μέλη τοῦ μυστικοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπιτροφαὶ διὰ τὴν Βυζαντινὴν μουσικὴν.

Συχνάκις γίνεται λόγος περὶ τῆς ἀνάγκης, ὅπως στραφῶμεν πρὸς τὸ ἔνδοξον παρελθόν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ περιφρονησῶμεν τὰ Πάτρια διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν, τοὺς

ὁποίους μᾶς ἐκκληροδότησε τὸ παρελθόν. Συνθήκως ὁμως ἡ διαπίστωσις τῆς ἀνάγκης ταύτης μένει ἀνεπρακτικοῦ ἀποτελέσματος. Ἄλλ' ἢ εἰς ἄλλην σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιευομένη «προκλήουσις διαγωνισμοῦ» ἀποδεικνύει ὅτι ἐγένετο προσφάτως καὶ μία θετικὴ ἐνέργεια πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Πρόκειται διὰ τὰς εἴκοσι ὑποτροφίας, αἵτινες παρέχονται ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ ἀποσκοποῦν εἰς τὴν καταβολὴν δικαιωμάτων ἐγγραφῆς καὶ διδάκτρων δι' εἴκοσι μαθητὰς τῆς ἐν τῷ Ὠδείῳ Ἀθηνῶν λειτουργούσης καὶ ἀνεγνωρισμένης ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ὡς ἐπισήμου Σχολῆς τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ πεφωτισμένη ἐνέργεια αὕτη τοῦ Προκαθημένου θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν ἱεροψαλτῶν καὶ μουσικοδιδασκάλων, ἐμφορομένων ὑπὸ ἐκκλησιαστικοῦ πνεύματος καὶ ἐμπνευσμένων ὑπὸ τῶν παραδόσεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἐθνους μας.

Ἄς κλείωμεν τὰ ὄτια.

Τὰ συμπεράσματα μιᾶς ἐρευνῆς διὰ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐνὸς Λυκείου τοῦ Μάντιστερο ὑπῆρξαν τῷ ὄντι ἀποκαρδιωτικά. Οὕτως ὁ Δρ Νταίηβις ἀπεκάλυπεν, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἡλικίας 13 - 15 ἐτῶν ἔχουν ἤδη ὑποδουλωθῆ εἰς τὰ πάθη τοῦ ἀλκοολισμοῦ, τοῦ καπνίσματος καὶ τῆς αἰσθησιακῆς ζωῆς καὶ λαμβάνουν καταπραϋντικά τῶν νεύρων. Ὡσαύτως διετυτῶθη, ὅτι οἱ νέοι οὗτοι εἰς τὰ προγράμματα τῆς τηλεοράσεως προτιμοῦν κατὰ τὸ πλεῖστον «θεάματα ἀγρίων παθῶν καὶ σκληρῶν ἀγώνων», ἅτινα παρακολουθοῦν τοῦλάχιστον ἐπὶ δύο ὥρας ἡμερησίως.

Τὰ σχόλια περιτιεῦν. Εἰς τὰ παραδείγματα τῶν ἄλλων χωρῶν προστίθεται τὴν ὥρα καὶ τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας. Καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβῆ ἄλλως. Ἐφ' ὅσον ὁ Ἀστικός κόσμος μένει ξένος πρὸς τὰς παραδόσεις τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, ἀφέντως καὶ μοιραίως ὁδηγεῖται πρὸς τὸν «Παλιμπαρβαρισμὸν». Δοιοπὸν ἂς κλείωμεν τὰ ὄτια μας πρὸς τὰς φωνὰς τῶν ξένων σειρήνων καὶ ἂς μένωμεν ἀφωσιωμένοι εἰς τὰς αἰωνίους ἀξίας τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ μας πολιτισμοῦ.

και Κοζάνης κ. Κωνσταντίνος. δ) 'Επίσης διά καταστάσεως έξελέγη Μητροπολίτης Τριφυλίας και 'Ολυμπίας ο Σεβ. Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος. ε) Τέλος δι' έκλογής έξελέγη μητροπολίτης Διδυμοτείχου και 'Ορεστιάδος ο Πανος. 'Αρχιμ. κ. Κωνσταντίνος Πούλος, Πρωτοσύγκελλος τής 'Ι. Μητροπόλεως Αιτωλίας και 'Ακαρνανίας. 'Απαντες έξελέγησαν παμψηφεί. Τά μηνύματα δέ επί τή έκλογή αυτών έτελέσθησαν αύθημερόν έν τῷ Συνοδικῷ Παραεκκλησίῳ τοῦ 'Αγίου 'Ανδρέου.

'Η χειροτονία τοῦ νέου Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτείχου και 'Ορεστιάδος έγινε τοῦ 13ῃ τρέχοντος έν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ. Τήν χειροτονίαν έτέλεσεν ο Μακ. 'Αρχιεπίσκοπος κ. Θεοκλήτος, συμπαραστατούμενος ὑπό τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Αιτωλίας και 'Ακαρνανίας κ. 'Ιεροθέου, 'Αττικής και Μεγαρίδος κ. 'Ιακώβου, 'Εδέσσης και Πέλλης κ. Διονυσίου και Σιασίου και Σιατίστης κ. 'Ιακώβου.

Ο.Δ.Ε.Π. Το Δ. Συμβούλιον τοῦ Ο.Δ.Ε.Π. συνήλθεν ὑπό τήν Προεδρίαν τοῦ Μακαριώτατου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Θεοκλήτου τῆ 5ῃ τρέχοντος μηνός και ἡσχολήθη περι διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως.

'Αποστολική Διακονία. Τῆ 1ῃ τρέχοντος κατά τήν συνεδρίαν τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας ὑπό τήν Προεδρίαν τοῦ Μακ. 'Αρχιεπισκόπου άπεφασίσθη ο διορισμός 1) τοῦ Πανος. 'Αρχιμ. κ. Παντελεήμονος Μπαρδάκου, ὡς Διευθυντοῦ 'Εξομολογήσεως, 2) τοῦ Πανος. 'Αρχιμ. κ. Παντελεήμονος Χρυσοφάκη ὡς Πνευματικοῦ τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου και 3) τοῦ κ. Βασ. 'Αποστολοπούλου ὡς Διευθυντοῦ τῶν Οἰκονομικῶν 'Υπηρεσιῶν τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας. 'Ωσαύτως τό Κεντρικόν Συμβούλιον, συνεδρίασαν τῆ 8ῃ τρέχοντος, ἡσχολήθη μέ ὑπηρεσιακά ζητήματα.

'Αρχιεπισκοπή 'Αθηνῶν

Τῆ 22α 'Οκτωβρίου έτελέσθη έν τῷ Α' Νεκροταφείῳ 'Αθηνῶν τό καθιερωμένον έτήσιον Μνημόσυνον τοῦ αοιδίμου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν κυροῦ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, προεξάρχοντος τοῦ 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος κ. Θεοκλήτου, συμπαραστατούμενου ὑπό τοῦ Θεοφιλεστάτου 'Επισκόπου Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνοῦ, ὅστις έτέλεσε τήν Θεϊαν Λειτουργίαν.

— Τῆ 24ῃ 'Οκτωβρίου τήν Α. Μακαριότητα έπεσκέφθησαν οἱ ὑπουργοί 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γεροκωστόπουλος και Γεωργίας κ. Θεοτόκης, μεθ' ὧν ο Μακαριώτατος έσχε μακράν συνεργασίαν επί διαφόρων θεμάτων 'Εκκλησιαστικῆς φύσεως.

Αύθημερόν ο Μακαριώτατος έδέχθη ὡσαύτως τόν 'Αρχηγόν τοῦ Γεν. 'Επιτελείου Στρατοῦ Στρατηγόν κ. Νικολόπουλον.

— Τῆ 26ῃ τοῦ ἰδίου μηνός παρέστη εἰς τόν επί τῆ 'Εθνικῆς 'Επιτελῆς 'Εορτασμόν τῆς 28ῆς 'Οκτωβρίου έν τῆ Σιβιτανιδείῳ Σχολῇ, ἔνθα και ὠμίλησε καταλλήλως.

— Τῆ έπομένῃ 27ῃ 'Οκτωβρίου, έλειτούργησεν έν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίου Γεωργίου Ν. 'Ιωνίας.

— Τῆ 28ῃ επί τῆ έπιτελῆς τῆς 'Εθνικῆς 'Εορτῆς, ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προέστη έν τῷ 'Ι. Μητροπολιτικῷ Ναῶ τῆς έπισήμου Δοξολογίας.

Τό άπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας παρέστη εἰς τήν πανηγυρικῆν συνεδρίαν τῆς 'Ακαδημίας 'Αθηνῶν επί τῆ 'Εθνικῆς 'Επιτελῆς τῆς 28ῆς 'Οκτωβρίου. 'Ωσαύτως παρέστη εἰς τήν έν τῷ Πανεπιστημίῳ 'Αθηνῶν γενομένην έορτήν επί τῆ 'Εθνικῆς 'Επιτελῆς.

— Τῆ 29ῃ 'Οκτωβρίου τήν Α. Μακαριότητα έπεσκέφθη και άπεχαιρέτησεν ο άναχωρῶν διά Σερβίαν Πρεσβευτής κ. Τσακαλώτος.

— Τῆ έπομένῃ 30ῃ 'Οκτωβρίου, τήν Α. Μακαριότητα έπεσκέφθη και συνειργάσθη μετ' Αὐτῆς ο ὑφυπουργός Οἰκονομικῶν κ. 'Αλιμπράντης, συνοδευόμενος ὑπό τοῦ Γ. Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν κ. Μερτικοπούλου. Τῆ αὐτῆ ἡμέρα ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν έπεσκέφθη τόν Πρόξενον τῆς Συρίας. 'Ωσαύτως προέστη συνεδρίας τῆς 'Εφορείας τοῦ 'Εκκλ. 'Ορφανοτροφείου Βουλιαγαμένης.

Τό άπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προέστη συνεδρίας τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

— Τό έσπέρας τῆς 31ῆς 'Οκτωβρίου ο Μακαριώτατος, περιστοιχούμενος ὑπό πλήθους κληρικῶν, έχοροστάτησεν εἰς τόν πανηγυρικόν 'Εσπερινόν τοῦ έν Νέα 'Ιωνία έορτάζοντος μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῶν 'Αγίων 'Αναργύρων, ἔνθα έξεφώνησε έμπνευσμένον λόγον. Τά πλήθη τῶν πιστῶν μέ καταπληθῆ συγκλήθησιν και ένθουσιασμόν έξεδήλωσαν θερμῶς τήν αγάπην των πρὸς τόν Προκαθήμενον τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας κατά τήν ὥραν τῆς άναχωρήσεως αὐτοῦ.

— Τῆ 1ῃ τρέχοντος μηνός έπεσκέφθη τήν Α. Μακαριότητα ο 'Υπουργός 'Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Γεροκωστόπουλος.

— Τῆ 3ῃ Νοεμβρίου ο Μακαριώτατος έλειτούργησε και ὠμίλησεν έν τῷ 'Ι. Ναῶ 'Αγίας Τριάδος Πειραιῶς.

— Τῆ 6ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός προέστη συνεδρίας τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 7ῃ Νοεμβρίου τόν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν έπεσκέφθη ο παρεπιδημῶν ένταῦθα Σεβ. Μητροπολίτης Πηλουσίου κ. Παρθένιος.

— Τῆ 7ῃ Νοεμβρίου ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος κατήλθεν εἰς τό 'Αεροδρόμιον 'Ελληνικοῦ πρὸς ὑποδοχῆν τοῦ άφιχθέντος Προέδρου τῆς Δημοκρατίας τοῦ Λιβάνου κ. Σαμουῦν.

— Τῆ έπομένῃ, 8ῃ Νοεμβρίου, προέστη συνεδρίας τῆς 'Επιτροπῆς Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων 'Εκκλησιῶν. Αύθημερόν προέστη ὡσαύτως συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς 'Αποστολικῆς Διακονίας.

— Τῆ 9ῃ τρέχοντος μηνός ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος έδέχθη τόν κ. Μάξγουελ, έκπρόσωπον τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν.

— Τῆ 11ῃ τρέχοντος ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος συνειργάσθη μετὰ τοῦ 'Υφυπουργοῦ Οἰκονομικῶν κ. 'Αλιμπράντη διά τό ζήτημα τῆς τακτοποιήσεως τοῦ μισθολογίου τῶν έφημεριῶν. 'Ο Μακαριώτατος άνεκοίνωσεν εἰς τόν κ. 'Υφυπουργόν, ὅτι ἡ 'Εκκλησία προσφέρει πρὸς τοῦτο τά 25% έκ τῶν έσόδων τῶν ἱερῶν ναῶν τῆς χώρας, τό έσοδον έκ τῶν χαρτοσήμων και ένσήμων τῶν άδειῶν τῶν γάμων, επί πλεόν δέ εἶναι πρόθυμος, ὅπως έκ τῶν πενιχρῶν έσόδων τῆς ὑποληφθείσης, μετὰ τās άπαλλοτριώσεις, έκκλησιαστικῆς περιουσίας, προσφέρῃ καθορισθόμενον ποσοστόν. Παρακάλεσεν έπίσης, ὅπως ἡ ένοριακή εἰσφορά τῶν ένοριτῶν ένσωματωθῆ εἰς ἔμμεσον φορολογίαν. 'Ο κ. 'Αλιμπράντης μετ' ἰδιαιτέρας προσοχῆς και ένδιαφέροντος ἤκουσε τās προτάσεις τοῦ Μακαριώτατου, τās ὁποίας θά μεταφέρῃ εἰς τόν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως. Συναφῶς ο Μακαριώτατος έζήτησε νά καταρτισθῆ έπιτροπή διά τās άνωτέρω θέματα έκ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κορινθίας κ. Προκοπίου και 'Αττικῆς και Μεγαρίδος κ. 'Ιακώβου, ὡς και δύο άνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν. 'Ο Μακαριώτατος ἠχαρίστησε τόν κ. 'Υφυπουργόν διά τό ένδιαφέρον του ὑπέρ τῆς 'Εκκλησίας, ὡς έδήλωσε δέ εἰς τούς άντιπροσώπους τοῦ Τύπου, εἶναι πεπεισμένος, ὅτι ἡ σημερινῆ Κυβέρνησις θά λύσῃ ὅπωςδῆποτε τό έπίμαχον ζήτημα τῆς μισθοδοσίας τοῦ έφημεριακοῦ κλήρου.

— Κατά τό διάστημα τοῦ παρελθόντος δεκαπενθήμερου ο Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν έδέχθη ὡσαύτως κατά σειράν τούς κάτωθι: τόν κ. Σταυρόπουλον τοῦ Πολιτικοῦ Γραφείου τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων, τόν βουλευτήν κ. 'Ιατρίδην,

τὴν διδα Μουρούκα τῆς Βασιλικῆς Προνοίας, τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας Ἀναπήρων Παίδων, τὸν κ. Παπαβλαχόπουλον τῆς ἔξ Ὑπουργῶν Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸν βουλευτὴν κ. Χλουβεράκη, τὸν Νομικὸν Σύμβουλον τοῦ Κράτους κ. Λέκκαν, τὸν κ. Δέδεν, τὸν κ. Βήτταν Γραμματέα τῆς Συγκλήτου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, τὸν Πρόεδρον καὶ τὸν Γεν. Γραμματέα τοῦ Ὄργανισμοῦ Προλήψεως Ἀτυχημάτων, τὸ Ἐκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Νικολάου Χαλανδρίου, τὸν Διευθυντὴν τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας κ. Νέρην κ. ἄ.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ὀκτωβρίου, πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Κυρίλλου, συνήλθεν ἐν Καρδίτῃ τὸ Κατηχητικὸν Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μὲ συνέδρους τοὺς ἐφημερίους κατηχητὰς τῆς περιφερείας. Ὁμιληταὶ ὑπῆρξαν ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ Γυμνασιάρχης κ. Ἀθανάσιος Ντάλλης καὶ ὁ παρὰ τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ Διευθυντῆς τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων κ. Σήφης Κόλλιας.

Κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ Ὀκτωβρίου ἐγένοντο Ἱερατικά Συνέδρια ἐν Φαρσάλοις καὶ ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ Καραῖο ἄκῃ τῆς περιοχῆς Ἀργιθέας καὶ Γόμφων. Κύριοι ὁμιληταὶ ὑπῆρξαν ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ὁ κ. Σήφης Κόλλιας, ὅστις ὡσαύτως ἔδωκε καὶ ἄλλας ὁμιλίας πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ πρὸς τὴν μαθητικῶσαν νεολαίαν.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κίτρους

Καθ' ἃ γράφει ἡ «Ὁρθόδοξος Ἐπιστολή», περιδικὸν ὄργανον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κίτρους, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Βαρνάβας παρακολουθεῖ προσωπικῶς τὰς ἐργασίας ἀνεγέρσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Πνευματικῆς Ἑστίας. Ὡσαύτως ὁ Σεβασμιώτατος τῇ 12ῃ Ὀκτωβρίου προέστη Γενικῆς Συνάξεως ἀπάντων τῶν ἐφημερίων τῆς Ἐπαρχίας εἰς τὸν ἐν Κατερίνῃ Ἱ. Ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος, καθ' ἣν διευτυπώθησαν αἱ βρασικαὶ κατευθύνσεις διὰ τὸ ἐν γένει ἐφημεριακὸν ἔργον κατὰ τὴν ἀρξαμένην περίοδον. Ἐξ ἄλλου τῇ 27ῃ Ὀκτωβρίου, ἐγκαινισαθείσης τῆς ἐφετεινῆς σειρᾶς τῶν ὑπὸ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως ὀργανουμένων διαλέξεων, παρέστη εἰς τὴν διάλεξιν τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Κονιδάρη: «Αἱ προσφοραὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος», τὴν ὅποian παρηκολούθησαν ἅπασαι αἱ ἀρχαὶ καὶ πλῆθος λαοῦ. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς διαλέξεως ὁ Σεβασμιώτατος εἰσηγήθη σχετικῶς.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ξάνθης

Τῇ 27ῃ λήγοντος μηνὸς Ὀκτωβρίου, ἐτελέσθησαν μετὰ πάσης ἐπιβλητικότητος τὰ ἐγκαινία τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὀικοτροφείου εἰς Σταυρούπολιν, παρουσία τῶν πολιτικῶν στρατιωτικῶν Ἀρχῶν καὶ πλῆθος Χριστιανῶν. Ἐν αὐτῷ θὰ διαιτῶνται ἄποροι μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου Σταυρουπόλεως, ἐπιλεγόμενοι μεταξὺ τῶν ἡθικωτέρων καὶ ἀπορωτέρων ἐξ αὐτῶν, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Θεολόγου καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου κ. Ἀραμπατζῆ. Μετὰ τὸν ἀγιασμόν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης κ. Ἀντώνιος ἀνέπτυξε δι' ὀλίγων τὸν σκοπὸν τοῦ ἔργου τούτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐζήτησε τὴν συμπαράστασιν τῶν δυναμένων νὰ ὑποβοηθήσουν, ὥστε νὰ ἀποβῇ τοῦτο φυτώριον χρηστῶν καὶ ἐναρέτων νέων, εἰς τὴν ἀκριτικὴν ταύτην περιοχὴν. Ὁ κ. Δήμαρχος Σταυρουπόλεως ἠγαθήρῃσεν τὸν Σεβασμιώτατον διὰ τὴν ἐπιδεικνυομένην στοργὴν τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπεσχέθη ἀμέριστον τὴν ἡθικὴν καὶ ὕλικὴν συμπαράστασιν τοῦ Δήμου. Ἐπίσης ὁ Θεολόγος καθηγητῆς κ. Ἀραμπατζῆς ἐξέφρασε τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν τροφίμων καὶ τῶν γονέων αὐτῶν, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδικωμένου σκοποῦ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας, συνελθούσα τὴν 2αν, 3ην, 4ην καὶ 5ην π.μ. Σεπτεμβρίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Πατριάρχου κ. Ἀλεξάνδρου, ἀπεφάσισε τὴν ἐν καιρῷ ἐκλογὴν ἐνὸς βοηθοῦ Ἐπισκόπου τοῦ Πατριαρχείου ἐν Δαμασκῷ καὶ ἐνὸς Μητροπολίτου διὰ τὴν ἐν Βραζιλίᾳ Ὁρθόδοξον παροικίαν, ἥτις ἀριθμεῖ περὶ τὰς 70.000 Ὁρθόδοξων. Ὡς ἐπικρατέστερος ὑποψήφιος θεωρεῖται ὁ ἀραβόφωνος κληρικός τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἰγνάτιος Φέρζλυ, ἀπόφοιτος τῆς Θεολ. Σχολῆς Χάλκης.

—Ὁ ἀπὸ τοῦ παρ. μηνὸς εὐρισκόμενος εἰς Ρωσίαν Μακ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἀλέξανδρος θὰ παραμείνῃ ἐπὶ μῆνα περίπου εἰς τὴν παραλιακὴν πόλιν Σοκοῦμ πρὸς ἀνάπαυσιν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι 31ης Ὀκτωβρίου ἐ.ξ. ἐπεσκέφθη ἐπίσημως τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν δωδεκαμελής Ρωσικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀποστολὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιον.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς ὁ Πατριάρχης Σέρβων κ. Βικέντιος προέβη εἰς δηλώσεις πρὸς τὸ Πρακτορεῖον Εἰδήσεων «JUGOPRES», τόνισας ὅτι «διὰ τῶν ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων συσφιγγονται οἱ δεσμοὶ μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν», ὅτι ἡ ἐπισκέψις τοῦ Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου ἀποτελεῖ διὰ τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν «σπουδαῖον γεγονός», διότι διὰ πρώτην φοράν ἐπισκέπτεται τὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Γιουγκοσλαβίαν Προκαθήμενος τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» καὶ ὅτι ἡ Σερβικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐντὸς τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ἀποκατέστησε καὶ συνέσφιξε, δι' ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων, τοὺς δεσμούς της μὲ τὴν Ἑλληνικὴν, τὴν Ρωσικὴν καὶ τὴν Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν. Ὁδτος προσέθεσεν, ὅτι τὸ γεγονός αὐτὸ ἔχει τεραστίαν σημασίαν διὰ τὰς ἐν λόγῳ Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ δι' ὅλην τὴν Ὁρθοδοξίαν.

Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀντιπροσωπεία, ἀφιχθεῖσα δι' εἰδικὸν ἀεροπλάνου, ἔτυχε θερμῆς καὶ ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Βικεντίου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων κ. Ραντοσάβλεβιτς, τοῦ ὀφυπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Βίνιτς καὶ ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν προσώπων τῶν ἐπισημῶν.

Χαιρετίζων τὸν Πατριάρχην Μόσχας κ. Ἀλέξιον εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν Βελιγραδίου, ὅπου ἐτελέσθη πανηγυρικὴ δοξολογία μετὰ τὴν ἀφίξιν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀντιπροσωπείας, ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. Βικέντιος εἶπεν, ὅτι ἡ ἐπίσκεψις αὐτῆ ἀποτελεῖ ἀκόμη μίαν ἀπόδειξιν τῶν ἀμοιβαίων πόθων περὶ ἀναπτύξεως ὅσον τὸ δυνατόν στενωτέρων σχέσεων ὅχι μόνον μεταξὺ τῆς Σερβικῆς καὶ τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ ὄλων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν» καὶ ὅτι αἱ δύο Ἐκκλησίαι ἐργάζονται εἰλικρινῶς διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον.

Ἀπαντῶν εἰς τὸν χαιρετιστήριον λόγον τοῦ Πατριάρχου Σερβίας, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἐτόνισε, σὺν τοῖς ἄλλοις, ὅτι μὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ αὐτοῦ «θέλει νὰ ἐνισχύσῃ ἔτι περισσότερο τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν δύο λαῶν» καὶ ὅτι ἡ συνεργασία αὐτῶν χρονολογεῖται ἀπὸ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ὁ Ἅγιος Σάββας, πρῶτος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ διοργανωτῆς τῆς Ἀυτοκεφάλου Σερβικῆς Ἐκκλησίας, διέμεινε εἰς τὴν ἐν τῷ Ἁγίῳ Ὁρει ρωσικῆν μονήν, ὅπου καὶ ἐκάρη μοναχός.

Τὴν 12ην Ὀκτωβρίου ὁ Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος ἐπεσκέφθη μετὰ τῆς ἀκολουθίας τοῦ τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Γιουγκοσλαβικῆς κυβερνήσεως κ.

Ἀλέξανδρον Ράνκοβιτς, τὸν πρόεδρον τοῦ Ἐκτελεστικοῦ Συμβουλίου Σερβίας κ. Μίλος Μίνιτς καὶ τὸν Δῆμαρχον Βελιγραδίου κ. Τζούριτσα Γιόκιτς.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν ἐτελέσθη πανηγυρική Λειτουργία εἰς τὸν Καθεδρὸν Ναὸν Βελιγραδίου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θείας Λειτουργίας, τὴν ὅποیان ἐτέλεσαν οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὁ Πατριάρχης Μόσχας παρέδωκεν εἰς τὸν Πατριάρχην Σερβίας μ' ἄν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου «ὡς ἐχέγγυον τῆς ἀδιάρρηκτου ἐνότητος τῆς Σερβικῆς καὶ τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας». Μετὰ ταῦτα ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. Βικέντιος παρέθεσεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἐπίσημον πρόγευμα πρὸς τιμὴν τοῦ Πατριάρχου Μόσχας κ. Ἀλεξίου καὶ τῆς ἀκολουθίας του, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν καὶ πολλοὶ σερβικαὶ ἐκκλησιαστικαὶ καὶ πολιτικαὶ προσωπικότητες. Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ προγεύματος ἀντηλλάγησαν θερμαὶ προτάσεις, εἰς τὰς ὁποίας οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐξήραν κυρίως τὰς ἀδελφικὰς σχέσεις μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν λαῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως. Ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. Βικέντιος ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν παρούσαν θέσιν τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, εἰπὼν ὅτι αὕτη «δρᾷ ἀπροσκόπτως καὶ ἐλευθέρως, διότι τὸ σημερινὸν Γιουγκοσλαβικὸν καθεστὼς ἐγγυᾶται διὰ τοῦ Συντάγματος τὴν ἐλευθερίαν τῆς συνειδήσεως καὶ τῆς θρησκείας».

Κατὰ τὰς ἐπομένας ἡμέρας τῆς παραμονῆς τῆς εἰς τὴν ἐριβόλακα Σερβίαν ἢ Ρωσικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀντιπροσωπεία ἐπισκέφθη διαφόρους ἱστορικὰς μονὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα, μουσεῖα καὶ ἐργοστάσια. Κατὰ τὴν περιοδείαν τῆς ἀνά τὴν Σερβίαν ἢ Ρωσικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀντιπροσωπεία συνωδεύετο ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Βικεντίου, τῶν μελῶν τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Ἐπιτροπῆς Θρησκευμάτων κ. Ντίλπαριτς καὶ τοῦ προέδρου τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου πρωθιερέως κ. Σμίλιανιτς.

Τὴν 24ην Ὀκτωβρίου ὁ Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος ἀνεκνήρυχθη, ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ, ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου. Ὡς γνωστόν, ὁ Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος εἶναι δόκιμος συγγραφεὺς καὶ κάτοχος εὐρυτάτης θεολογικῆς καὶ νομικῆς μορφώσεως. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ὑπενηθίζομεν, ὅτι ὁ πρῶτος ἐπίτιμος διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Βελιγραδίου τυγχάνει ὁ ἀειμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Κυρὸς Δωρόθεος.

Μετὰ ταῦτα ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀντιπροσωπεία ἔκαμε περιοδείαν ἀνά τὴν Σουμάντια (Κεντρικὴν Σερβίαν) ἀνευ τοῦ Πατριάρχου κ. Ἀλεξίου, ὁ ὁποῖος παρέμεινε εἰς Βελιγράδιον μετὰ τοῦ Πατριάρχου Σερβίας κ. Βικεντίου. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς περιοδείας αὐτῆς ἢ Ρωσικὴ Ἐκκλησιαστικὴ Ἀντιπροσωπεία μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πατριάρχην Μόσχας κ. Ἀλέξιον ἐγένετο δεκτὴ ὑπὸ τοῦ στρατάρχου Πίτο.

Τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεως τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀποστολῆς οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ὑπέγραψαν κοινὸν ἀνακοινωθέν, εἰς τὸ ὁποῖον τονίζεται ὅτι οἱ οἱ συνεζήτησαν πλείστα ζητήματα ἐνδιαφέροντα τὰς δύο Ἐκκλησίας καὶ συμπάσαν τὴν Ὁρθοδόξιν καὶ ὅτι εἰλικρινῶς ὑποστηρίζουν τοὺς ἀδελφικοὺς δεσμοὺς μεταξύ τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καὶ εὐλογοῦν τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον.

— Τὸ ὄργανον τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου τοῦ Ὁρθοδόξου Κλήρου Γιουγκοσλαβίας «Βέσνικ» ἀναδημοσιεύει ἀπὸ τὴν «Ἐκκλησίαν» τὴν βιογραφίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου καὶ εἶτα προσθέτει, ὅτι μὲ τὰς πρώτας Του δηλώσεις πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου ἀπηύθυνε «μῆνυμα ἀγάπης, συμπόνιας καὶ δλοψύχου συμπαραστάσεως πρὸς τὸν ἐνδόξως ἀγωνιζόμενον ὑπὲρ τοῦ θείου δώρου τῆς ἐλευθερίας Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν

Λαόν», ὑπογραμμίσας ὅτι εἶναι ἀποφασισμένος νὰ συνεχίσῃ «ψυχῇ τε καὶ σώματι τὸ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος ἔργον τῶν ἀειμνηστων προκατόχων Του Ἀρχιεπισκόπων Σπυρίδωνος καὶ Δωροθέου».

Τὸ ἴδιον περιοδικὸν γράφει, ὅτι ἡ εἰδησις περὶ τοῦ ἀδοκίτου θανάτου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δωροθέου ἐλύπησεν ὄλους τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανοὺς τῆς Γιουγκοσλαβίας, διότι «ὁ ἀειμνηστος Δωρόθεος κατὰ τὴν περυσινὴν εἰς Γιουγκοσλαβίαν ἐπίσκεψιν τῆς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν Του Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀποστολῆς, ἀπέσπασε τὰς συμπαθείας τῶν πιστῶν καὶ τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου τῆς Γιουγκοσλαβίας».

— Εἰς τὴν ἱστορικὴν μονὴν τοῦ Ἱπεκίου, παλαιὰν ἔδραν τοῦ Σερβικοῦ Πατριαρχείου, ἤνοιξε τὴν 13ην Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. ἐκκλησιαστικὸν μουσεῖον περιέχον παλαιὰς εἰκόνας, χειρόγραφα, εὐλόγυπτα ἀντικείμενα καὶ ἱερὰ σκεύη. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ἐκυκλοφόρησε καὶ ὁδηγὸς τοῦ μουσεῖου μὲ πολλὰς φωτογραφίας καὶ συντόμους πληροφορίας περὶ τῶν ἐκθεμάτων εἰς τὴν σερβικὴν, ἀλβανικὴν καὶ γαλλικὴν γλῶσσαν.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

— Τῇ 7ῃ Νοεμβρίου ἀπεβίωσεν ἐν Ζυρίχῃ τῆς Ἑλβετίας ὁ Σεβ. Γεώργιος Ν. Χαλαβατζής, «Ἀποστολικὸς Ἐξάρχος τῶν Ἑλληνορῶθμων Καθολικῶν πάσης Ἑλλάδος».

— Τὸ «Κέντρον Ἐθελοντῶν τοῦ Πόνου» ὄργάνωσε προσφάτως προσκύνημα εἰς Ρώμην ἐκ 5.000 ἀσθενῶν, οἱ ὁποῖοι παρέστησαν εἰς τὴν Θ. Λειτουργίαν, ἥτις ἐτελέσθη εἰς τὴν Βασιλικὴν τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

— Εἰς Ἠνωμένας Πολιτείας συνεκροτήθη ἑβδομάς τῆς Καθολικῆς Νεολαίας, ἡ ὁποία ἀριθμεῖ ἐπτὰ ἑκατομμύρια μελῶν.

— Τὸ Βατικανὸν ἐξέδωκε σειρὰν ἀναμνηστικῶν γραμματοσήμων ἐπὶ τῇ 20ῇ ἐπετειῇ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ποντιφικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν.

— Ὁ παλαίμαχος Κινέζος στρατηγὸς Σάγκ Φά Κουέι, διοικητὴς τοῦ Δ' Σώματος τοῦ κινεζικοῦ ἐθνικιστικοῦ στρατοῦ, εἰσῆλθεν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

— Ἐν Ἰνδίας ἀνήλθεν εἰς 66 ὁ ἀριθμὸς τῶν Καθολικῶν Κολλεγίων.

— Τὴν 27ην παρελθόντος μηνὸς διεξήχθη ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων τοῦ νέου ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ τοῦ Βατικανοῦ, καθ' ἣν ἡ Α. Ἁγιότης Πάπας Πίος ΙΒ' ἐξεφώνησε λόγον μεταδοθέντα ραδιοφωνικῶς ἀνὰ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης. Εἰς τὸν λόγον του ὁ Πάπας, ἀφοῦ ἐξέμνησε τὴν συμβολὴν τῶν συγχρόνων τεχνικῶν μέσων εἰς τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν πνευματικὴν πρόδον τῆς ἀνθρωπότητος, ὑπέμνησεν, ὅτι εἰς ταῦτα εἶναι ἐμφανὴς ἡ παρουσία καὶ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Κατόπιν ἐκάλεσε τοὺς ἀνθρώπους καλῆς θελήσεως, ὅπως χρησιμοποιοῦν τὰ τηλεπικοινωνιακά μέσα διὰ τὴν μετάδοσιν τῆς ἀληθείας καὶ διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῆς πραγματικῆς εἰρήνης καὶ ἀγάπης. Ὁ Πάπας ὡσαύτως ἐξέφρασε τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν του διὰ τὸν νέον ραδιοσταθμὸν, διότι, ὡς εἶπε, «τὸ μυστικὸν Σῶμα τοῦ Χριστοῦ θὰ εἶναι συνδεδεμένον μετὰ τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπροσώπου τοῦ Χριστοῦ, διὰ νὰ ἀκούη τὴν φωνὴν του».

— Ἀπὸ 8-14 Νοεμβρίου ἐγένετο ἐν Βιέννῃ διεθνὴς ἐκθεσις τοῦ θρησκευτικοῦ φιλμ. Εἰς τὴν ἐκθεσιν συμμετέσχον ἡ Γαλλία, Ἱταλία, Ἰσπανία, Ἰαπωνία, Ἀγγλία, αἱ Ἰνδία καὶ ἄλλαι χῶραι.

— Ἀπὸ 24-30 Νοεμβρίου ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ ὄργανισμοῦ ἀγαθοεργίας τῆς Καθολικῆς Ἱεραρχίας «National Catholic Welfare Conference» θὰ διενεργηθῇ καθ' ἀπάσας τὰς Καθολικὰς Ἐνορίας τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ὁ καθιερωμένος ἐτήσιος ἔρανος συλλογῆς εἰδῶν ἱματισμοῦ, προοριζομένων νὰ διανεμηθοῦν εἰς ἀπόρους διαφόρων χωρῶν.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

*Αρχιεπισκοπή 'Αθηνών

*Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς τακτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ 'Αγίας Αἰκατερίνης-Πετραλώνων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30ῇ Ὀκτωβρίου 1957

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

*Ακριβὲς ἀντίγραφον αὐθιμερόν.

Ὁ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος

† Ὁ Μαραθῶνος Δαμασκηνός.

*Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ 'Ι. Ναῶν καὶ 'Εφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου διὰ τὴν πλήρωσιν ὑπαρχούσης κενῆς θέσεως ἐνὸς τακτικοῦ ἐφημερίου ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἡλιοπόλεως, καλοῦμεν τοὺς

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Αἱ τελευταίως ληφθεῖσαι ἐκ Γερμανίας στατιστικαὶ περὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ θεσμοῦ τῶν ἀδελφοτήτων ἢ «μητρικῶν οἴκων διακονισσῶν» ἀναφέρουν, ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὴν μεγίστην ἀνθρῶπιν παρουσιάξουν αὐτὸ «νεοπεισιτικῶν» πνεύματος ἐργαζόμεναι ἀδελφότητες διακονισσῶν, αἵτινες εἶναι συνησπισμέναι εἰς τὸν Σύνδεσμον «Deutscher Gemeinschafts-Diakonienverband», ὅστις διευθύνεται ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ διὰ τὸν φλογερὸν ἱεραποστολικὸν ζῆλον καὶ τὴν σύνεσιν ἱερέως κ. Arno Haun. Μεταξὺ τῶν ἀδελφοτήτων αὐτῶν ἐξέχουσιν θέσιν κατέχει ἡ ὑπὸ τοῦ διὰ κεκριμένου καὶ ἐνθουσιώδους ἱερέως Hellmuth μετὰ πατρικοῦ ὄντως ἐνδιαφέροντος κατευθυνομένη ἀδελφότης διακονισσῶν «Hensoltshöhe» (ἐν Βαυαρίᾳ), ὡς καὶ ἡ παρὰ τὸ Marburg ἀδελφότης «Hebron», ἥτις διηυθύνετο ὑπὸ τοῦ ἀποθανόντος πρό τινων ἐβδομαδῶν ἐκλεκτοῦ «πατρὸς τοῦ οἴκου» Ernst Mogk. Ἐνῶ οἱ πλείστοι τῶν ἄλλων οἴκων διακονισσῶν διέρχονται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κρίσιν ὡς πρὸς τὴν ἐξέυρεσιν πολλῶν νέων μελῶν, αἱ ἀδελφότητες αὗται, ἀριθμοῦσαι πολλὰς ἑκατοντάδας μελῶν, παρουσιάζουν συνεχῆ αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν των, διότι ἡ ὅλη ἐργασία των συνδέεται μετὰ τῆς «ἀφυπτικῆς κινήσεως» («Erweckungsbewegung») ἐν τῷ Γερμανικῷ Προτεσταντισμῷ. Ἡ κυρία ἀρχὴ τῶν ἀδελφοτήτων τούτων εἶναι τὸ νὰ δέχονται ὡς—δόκιμα κατ' ἀρχάς—μέλη αὐτῶν νεάνιδας, αἵτινες ἔχουν ἀναγεννηθῆ διὰ μιᾶς ὀλοκληρωτικῆς «ἐπιστροφῆς» καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ κύριος ἐξ ἄλλου σκοπὸς τῶν ἀδελφοτήτων τούτων εἶναι καθαρῶς ἱεραποστολικὸς καὶ εὐαγγελιστικὸς. Τὸ νὰ κερδίζουσιν αἱ διακονίσσαι ψυχὰς διὰ τὸν Χριστόν πρέπει νὰ εἶναι ἡ κινητήριος δύναμις τῆς ἐργασίας των. Ὁ ὅλος ὀργανισμὸς τῶν ἀδελφοτήτων μέχρι τῶν λεπτοτάτων ἰνῶν του ἐμποτιζέται ὑπὸ μιᾶς σκέψεως: «διὰ τὸν Ἰησοῦν» (für Jesum!).

βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν ἐφημεριακὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης διακηρύξεως ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω. Τὸ πρῶτιστον ἔσται τὸ πτυχίον τῆς Θεολογίας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Θεόκλητος.

*Ακριβὲς ἀντίγραφον αὐθιμερόν.

Ὁ Βοηθὸς Ἐπίσκοπος

† Ὁ Μαραθῶνος Δαμασκηνός.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθοῦν αἱ θέσεις τακτικοῦ ἐφημερίου τῶν ἱερῶν Ἐνοριακῶν Ναῶν: 1) «Ἅγιος Βλάσιος» Κάτω Ἁγίου Βλασίου Τριχωνίδος, 2) «Ἅγιος Ἀνδρέας» Φροξυλιάς-Ναυπακτίας, 3) «Ἅγια Παρασκευὴ» Μεγάλου Χωρίου-Εὐρυτανίας, 4) «Ἅγιος Κωνσταντῖνος» Χρυσόβου-Εὐρυτανίας, 5) «Προφήτης Ἡλίας» Καστανούλας-Τριχωνίδος καὶ 6) «Ἅγιος Νικόλαος» Κάτω Ποταμιᾶς-Εὐρυτανίας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς θέσεις ταύτας, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 22ᾷ Ὀκτωβρίου 1957

Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστόφορος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωνας

*Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Θεοδώρου Σχοινοῶν, ἵνα ὑποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 24ῇ Ὀκτωβρίου 1957

† Ὁ Μαρωνας Τιμόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) «Γεν. Θεοτόκου» Πολυθῆας, 2) «Κοιμ. Θεοτόκου» Καλογερείου, 3) «Τιμ. Προδρόμου» Κοπανακίου, 4) «Ἅγ. Νικολάου» Ἀγριλιάς, 5) «Ἅγίας Τριάδος» Βασιλικῆς, 6) «Τιμ. Προδρόμου» Πλατανίων, 7) «Ἅγ. Χαράλαμπος» Ἐπιταλίου, 8) «Ἅγ. Γεωργίου» Τρυπητῆς, 9) «Ἅγ. Γεωργίου» Ροδινῶν, 10) «Ἅγ. Γεωργίου» Χώρας, 11) «Ἅγ. Γεωργίου» Χώρας, 12) «Ἅγ. Γεωργίου» Χώρας, 13) «Ἅγ. Γεωργίου» Αποστόλων Χώρας, 14) «Ἅγ. Μαρίας» Ἀνδριτσάνης, 15) «Ἅγ. Γεωργίου» Μαχαλά, 16) «Γεν. Θεοτόκου» Κουφοπούλου, 17) «Ἅγ. Γεωργίου» Κρεσταίνων, 18) «Γεν. Θεοτόκου» Γαργαλιάνων, 19) «Ἅγ. Σπυρίδωνος» Γαργαλιάνων καὶ 20) «Ἅγ. Νικολάου» Κάτω Φυγαλίας, παρακαλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5816/1941 Νομοθετικοῦ Διατάγματος «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Α. Ν. 2200/1940 ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ Πιστοποιητικά.

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῇ 31ῇ Ὀκτωβρίου 1957

† Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας Δαμασκηνός.

ΩΔΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ (1871)

Προκήρυξις Διαγωνισμού δι' εἴκοσιν (20) Ὑποτροφίας παρεχομένης ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν.

1) Προκηρύσσεται Διαγωνισμὸς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιολογίας δι' εἴκοσιν (20) ὑποτροφίας παρεχομένης ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἥτοι καταβολὴν δικαιωμάτων ἐγγραφῆς καὶ διδάκτρων εἰς εἴκοσι μαθητὰς τῆς ἐν τῷ Ὁδεῖῳ Ἀθηνῶν λειτουργοῦσης καὶ ἀνεγνωρισμένης ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ὡς ἐπισημοῦ Σχολῆς τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς (Νόμος 182/1936).

2) Τοῦ διαγωνισμοῦ δύνανται νὰ μετέσχουν κατόπιν αἰτήσεως καλλίφωνοι σπουδασταὶ Γυμνασίου ἢ Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Φροντιστηρίων ἢ Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἢ φοιτητὰι Πανεπιστημίου μέχρις ἡλικίας 25 ἐτῶν, ἐπιθυμοῦντες νὰ φοιτήσουν εἰς τὴν ὡς ἄνω Σχολὴν τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν διὰ νὰ τοῦχοι Πτυχιῶν Ἱεροψάλτου ἢ Μουσικοδιδασκάλου ἢ Διπλώματος Μουσικοδιδασκάλου, συμφώνως πρὸς τὸ σχετικὸν Ν. Διάταγμα τῆς 10ης Νοεμβρίου 1936.

3) Αἱ ἐξετάσεις τῶν διαγωνισθησομένων θὰ διεξαχθοῦν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1957, ἡμέραν Παρασκευῆν καὶ ὥραν 9ην μ. μ. ἐν τῷ Ὁδεῖῳ Ἀθηνῶν (ὁδὸς Πειραιῶς 55, τηλέφ. 52-811).

4) Οἱ ὑπότροφοι θὰ ἐκλεγοῦν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν μουσικῶν, φωνητικῶν καὶ γραμματικῶν προσόντων αὐτῶν ὡς καὶ τοῦ ἤθους τῶν. Προκειμένου δὲ περὶ ὑποψηφίων ὑποτρόφων μὲ ἴσα προσόντα, θὰ ἐκλεγοῦν κατὰ προτίμησιν μεταξὺ κληρικῶν, τέκνων ἱερέων, φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ σπουδαστῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

5) Ὁ Πίναξ τῶν ἐκλεγομένων ὑποτρόφων θὰ τοιχοκολληθῆ εἰς τὸ Ὁδεῖον Ἀθηνῶν καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι.

Ἐντυπα αἰτήσεων καὶ σχετικὰ πληροφορία παρέχονται εἰς τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν, ὁδὸς Πειραιῶς 35, τηλέφ. 52-811.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Νοεμβρίου 1957

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν
Σ. Ν. Φαραντάτος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπολίτου Κυθήρων Μελετίου Γαλιανοπούλου, Ὁ Σταυρὸς, ἡ δόξα τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 1957, σελ. 53.

Τοῦ αὐτοῦ. Ὁ Ποιμὴν κατὰ τὰς ποιμενικὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀγ. Ἀποστόλου Παύλου. Ἐν Ἀθήναις 1956. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Σελ. 76.

Μητροπολίτου Κῶ Ἐμμανοίηλ, Ἐξομολογητικὴ, Τόμος πρῶτος, Θεμελιώδεις ἀρχαὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἱ. Ἐξομολογήσεως. Ἐκδόσεις Δευτέρα (ἀναθεωρηθεῖσα καὶ ἐπαυξηθεῖσα). Ἀθήναι 1957. Σελ. 659.

Μητροπολίτου πρ. Λήμνου Βασιλείου Αἰέση, Ἡ Ἐκκλησία Ἀθηνῶν ἀπὸ τοῦ 1833 μέχρι σήμερα. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἀναμύρρωσις» 1955, 1956, 1957. Ἀθήναι. Σελ. 55.

Μητροπολίτου πρ. Νευροκοπίου Γεωργίου, Κριτικὴ μελέτη τῆς Ἀρχιμανδρίτου Ἱερων. Κοτσῶνη. Ἐν Ἀθήναις 1957. Σελ. 47.

Παναγιώτου Τρεμπέλα, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Οἱ λαῖκοι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὸ Βασίλειον ἱεράτευμα. Ἐκδόσεις «Ἐνορίας». Σελ. 200.

Ἰωάννου Καμίση, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Σύνοψις τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀνάτυπον ἐκ τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπετηρίδος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν 1955-1956. Ἐν Ἀθήναις 1957, σελ. 115.

Ἀρχιμ. Ἱερωνύμου Ι. Κοτσῶνη, δ. Θ., Προβλήματα τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας». Ἐκδόσεις «Ἡ Δαμασκός». Ἀθήναι 1957. Σελ. 280.

Ἀρχιμ. Παρθενίου, Βησσαρίων ὁ Καρδινάλιος. Ἀλεξάνδρεια. Imprimerie du commerce, 1957, σελ. 68.

Ἀρχιμ. Χρυσόστομου Μουστάκα, Τὸ Ἅγιον Ὅρος Ἀθῶν, Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστὴρ». Ἀθήναι α. π. ν. (1957). Σελ. 147.

Ἀρχιμ. Γαβριὴλ Διονυσίου, Μαλθουσιανισμὸς, τὸ ἐγκλημα τῆς γενεοκτονίας. Ἐκδότης Σ. Ν. Σχουνᾶς. Ἐκδόσεις πρώτη. 1957. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς «Ἀγιορευτικῆς Βιβλιοθήκης». Ἐν Βόλφ. Σελ. 58.

Ἀρχιμανδρίτου Φιλοθέου Ζερβάκου, Καθηγουμένου τῆς ἐν Πάρῳ τῆς Μονῆς Λογγοβάρδας, Ἱερός Πόλεμος κατὰ τῆς βλασφημίας. Ἐκδόσεις τρίτη. Ἐκδοτικὸς Οἶκος «Ἀστὴρ» Ἀλ. καὶ Ε. Παπαδημητρίου. Ἀθήναι 1957. Σελ. 88.

Ἀθανασίου Γ. Τσερνόγλου, πρ. καθηγητοῦ Θεολ. Σχολῆς Χάλκης, Λόγος εἰς Ἀδαμάντιον Κοραῆν. Ἀθήναι 1957. Σελ. 16.

Παναγιώτου Ἱ. Παναγιωτάκου, Σύστημα τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἰσχύον αὐτοῦ, τόμος Δ'. «Τὸ Δίκαιον τῶν Μοναχῶν», σελ. 1-768, σχ. 8ον, Ἐν Ἀθήναις, 1957.

Θεοδ. Σπεράντσα, Ὁ Ἀπόστολος Μακράκης. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ ἀναμνηστικοῦ Λευκώματος ἐπὶ τῇ πεντηκονταετηρίδι ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. Ἀθήναι 1957. Σελ. 31.

Σήφη Κόλλια, Ὁ λόγος τῆς γῆς. Ἀθήναι 1957. Σελ. 102.

"ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

† Ὁ Κασσανδρείας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Ἄς γίνῃ κοινὴ συνείδησις.

Συνοδικαὶ Ἐγκύκλιοι.

Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Λήμνου κ. Βασιλείου,

Οἱ κατὰ τὰ ἔτη 1833-1900 διατελέσαντες ὡς Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Π. Ι. Μπρατσιώτου, Ἀκαδημαϊκοῦ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἐπὶ τῇ συμπληρώσει εικοσαετίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως).

Σάββα Ἀγουρίδου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Χριστιανισμὸς καὶ Πολιτισμὸς. (Συνέχεια).

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Βιβλιογραφία.

Ἐπεθύνοντες Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΕΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰασιῶ 1.